

Bruxelles, 12. travnja 2019.
(OR. en)

8048/19

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0111(COD)**

**CODEC 826
TELECOM 155
PI 62
RECH 200
MI 317
COMPET 299
DATAPROTECT 112
CYBER 112
IA 119
PE 140**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (preinaka) – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Bruxelles, 3 i 4. travnja 2019.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljen je niz neformalnih kontakata između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije s ciljem postizanja dogovora o tom predmetu u prvom čitanju, čime bi se izbjegla potreba za drugim čitanjem i postupkom mirenja.

¹ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

U tom je kontekstu izvjestitelj Neoklis SYLIKIOTIS (GUE/NGL, CY) u ime Odbora za industriju, istraživanje i energetiku predstavio kompromisni amandman (amandman 2) na Prijedlog direktive. O tom amandmanu postignut je dogovor tijekom navedenih neformalnih kontakata. Nisu podneseni drugi amandmani.

II. GLASOVANJE

Glasovanjem na plenarnoj sjednici 4. travnja 2019. donesen je kompromisni amandman (amandman 2) na Prijedlog direktive. Tako izmijenjeni Prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju koje se nalazi u zakonodavnoj rezoluciji Parlamenta iz Priloga ovom dokumentu².

Stajalište Parlamenta odražava ono što je prethodno dogovoreno među institucijama. Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² Verzija stajališta Parlamenta u zakonodavnoj rezoluciji označena je kako bi se obilježile promjene nastale na temelju amandmanâ na Prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

Ponovna uporaba informacija javnog sektora *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 4. travnja 2019. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (preinaka) (COM(2018)0234 – C8-0169/2018 – 2018/0111(COD))

(Redovni zakonodavni postupak – preinaka)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2018)0234),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C8-0169/2018),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 17. listopada 2018.³,
 - nakon savjetovanja s Odborom regija,
 - uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 28. studenoga 2001. o sistematičnijem korištenju metode za preinačavanje pravnih akata⁴,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za pravna pitanja od 14. lipnja 2018. upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku u skladu s člankom 104. stavkom 3. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 6. veljače 2019. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članke 104. i 59. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i mišljenja Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za kulturu i obrazovanje i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A8-0438/2018),
- A. budući da, prema mišljenju savjetodavne skupine pravnih službi Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, Prijedlog Komisije ne sadrži suštinske promjene osim onih koje su kao takve u Prijedlogu navedene, te da se Prijedlog, što se tiče kodifikacije nepromijenjenih

³ SL C 62, 15.2.2019., str. 238.

⁴ SL C 77, 28.3.2002., str. 1.

odredaba prethodnih akata i tih promjena, ograničava samo na kodifikaciju postojećih akata bez njihove bitne promjene;

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju, uzimajući u obzir preporuke savjetodavne skupine pravnih službi Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije;
2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 4. travnja 2019. radi donošenja Direktive (EU) 2019/... Europskog parlamenta i Vijeća o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora

(preinaka)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁵,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom⁶,

⁵ Mišljenje od 17. listopada 2018. (SL C 62, 15.2.2019., str. 238.).

⁶ Stajalište Europskog parlamenta 4. travnja 2019.

budući da:

- (1) Direktiva 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁷ značajno je izmijenjena. S obzirom na daljnje izmjene tu bi direktivu radi jasnoće trebalo preinačiti.
- (2) Na temelju članka 13. Direktive 2003/98/EZ i pet godina nakon donošenja Direktive 2013/37/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁸, kojom je izmijenjena Direktiva 2003/98/EZ, Komisija je, nakon savjetovanja s relevantnim dionicima, u okviru Programa za primjerenost i učinkovitost propisa provela evaluaciju i preispitivanje funkcioniranja Direktive 2003/98/EZ.
- (3) Nakon savjetovanja s dionicima te s obzirom na rezultate procjene učinka Komisija je smatrala da je potrebno djelovanje na razini Unije kako bi se pristupilo uklanjanju preostalih i novih prepreka širokoj ponovnoj uporabi informacija javnog sektora i informacija financiranih javnim sredstvima diljem Unije, kako bi se ažuriralo zakonodavni okvir u skladu s napretkom digitalnih tehnologija ***i kako bi se dodatno potaknule digitalne inovacije, osobito u pogledu*** umjetne inteligencije.

⁷ Direktiva 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenoga 2003. o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 345, 31.12.2003., str. 90.).

⁸ Direktiva 2013/37/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o izmjeni Direktive 2003/98/EZ o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 175, 27.6.2013., str. 1.).

- (4) Materijalne izmjene uvedene u pravni tekst kako bi se u potpunosti iskoristile mogućnosti u pogledu informacija javnog sektora za europsko gospodarstvo i društvo trebale bi biti usmjerene na sljedeća područja: pružanje pristupa dinamičkim podacima u stvarnom vremenu s pomoću odgovarajućih tehničkih sredstava, povećanje ponude vrijednih javnih podataka za ponovnu uporabu, među ostalim iz javnih poduzeća, istraživačkih organizacija i organizacija koje financiraju istraživanja, suočavanje s pojavom novih oblika isključivih dogovora, uporabu izuzeća od načela naplate graničnih troškova i odnos između ove Direktive i određenih povezanih pravnih instrumenata, među ostalim *Uredbe (EU) 2016/679⁹* i direktiva 96/9/EZ¹⁰, *2003/4/EZ¹¹* i 2007/2/EZ¹² Europskog parlamenta i Vijeća .
- (5) ***Pristup informacijama temeljno je pravo. Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) predviđa se da svatko ima pravo na slobodu izražavanja, uključujući slobodu mišljenja te primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja tijela javne vlasti i bez obzira na granice.***

⁹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

¹⁰ Direktiva 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 1996. o pravnoj zaštiti baza podataka (SL L 77, 27.3.1996., str. 20.).

¹¹ Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ (SL L 41, 14.2.2003., str. 26.).

¹² ***Direktiva 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25.4.2007., str. 1.).***

- (6) *Člankom 8. Povelje jamči se pravo na zaštitu osobnih podataka i propisuje da se takvi podatci moraju obrađivati pošteno, u utvrđene svrhe, na temelju suglasnosti osobe o kojoj je riječ, ili na nekoj drugoj legitimnoj osnovi utvrđenoj zakonom i podložno nadzoru neovisnog tijela.*
- (7) Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđena je uspostava unutarnjeg tržišta i sustava kojim se osigurava da natjecanje na unutarnjem tržištu ne bude narušeno. Usklađivanjem pravila i praksi u državama članicama u pogledu korištenja informacija javnog sektora doprinosi se ostvarivanju tih ciljeva.

- (8) Javni sektor u državama članicama u mnogim područjima djelatnosti, kao što su socijalna, **politička**, gospodarska, **pravna**, geografska, **okolišna**, meteorološka, **seizmička**, turistička, poslovna, patentna i **obrazovna područja**, prikuplja, izrađuje, reproducira i širi velik raspon informacija. Dokumenti koje izrađuju tijela javnog sektora izvršne vlasti, zakonodavstva ili pravosuđa predstavljaju opsežan, raznolik i vrijedan izvor resursa koji može koristiti *društvu*. ***Pružanjem tih informacija, koje uključuju dinamičke podatke u elektroničkom obliku koji se uobičajeno upotrebljava, građanima i pravnim subjektima omogućuje se da pronađu nove načine za njihovu uporabu i da osmisle nove, inovativne proizvode i usluge. Države članice i tijela javnog sektora u svojim nastojanjima da podatci budu lako dostupni za ponovnu uporabu mogli bi ostvarivati koristi od odgovarajuće financijske potpore iz relevantnih fondova i programa Unije i primati tu potporu, osiguravajući time široku uporabu digitalnih tehnologija ili digitalnu transformaciju javnih uprava i javnih usluga.***
- (9) ***Informacije javnog sektora predstavljaju izvanredan izvor podataka koji može doprinijeti poboljšanju jedinstvenog tržišta i razvoju novih aplikacija za potrošače i pravne subjekte. Inteligentna uporaba podataka, uključujući njihovu obradu s pomoću aplikacija umjetne inteligencije, može imati transformacijski učinak na sve gospodarske sektore.***

- (10) Direktivom 2003/98/EZ utvrđen je skup minimalnih pravila kojima se uređuju ponovna uporaba i praktični dogovori za olakšavanje ponovne uporabe postojećih dokumenata u posjedu tijela javnog sektora država članica, među ostalim izvršnih, zakonodavnih i pravosudnih tijela. Od donošenja prvog skupa pravila o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora, količina podataka u svijetu, uključujući javne podatke, eksponencijalno je porasla, a nastaju i prikupljaju se nove vrste podataka. Istodobno, stalno se razvijaju tehnologije za analizu, iskorištavanje i obradu podataka, ***kao što su strojno učenje, umjetna inteligencija i internet stvari.*** Taj brzi tehnološki razvoj omogućuje stvaranje novih usluga i aplikacija koje se temelje na uporabi, prikupljanju ili objedinjavanju podataka. Pravila izvorno donesena 2003. i izmijenjena 2013. više ne idu u korak s tim brzim promjenama te se zbog toga propuštaju gospodarske i društvene prilike koje se pružaju ponovnom uporabom javnih podataka.

- (11) Razvoj u smjeru društva koje se temelji na podacima, ***u kojem se upotrebljavaju podatci iz različitih domena i aktivnosti***, utječe na život svih građana u ***Uniji***, među ostalim tako što im omogućuje pronalaženje novih načina za pristup znanju i stjecanje znanja.
- (12) Digitalni sadržaj ima važnu ulogu u tom razvoju. Izrada sadržaja posljednjih je godina dovela do brzog otvaranja radnih mjesta i još uvijek do njega dovodi. Većina se tih radnih mjesta otvara u inovativnim novoosnovanim poduzećima ***i malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi)***.

- (13) Jedan je od glavnih ciljeva uspostave unutarnjeg tržišta stvaranje uvjeta koji pogoduju razvoju *usluga i proizvoda diljem Unije i u državama članicama*. Informacije javnog sektora *ili informacije koje su prikupljene, izrađene, reproducirane i proširene pri izvršavanju javne zadaće ili pružanju usluge od općeg interesa* važan su primarni materijal za proizvode i usluge s digitalnim sadržajem, a s razvojem *naprednih digitalnih tehnologija, kao što su umjetna inteligencija, tehnologije decentraliziranog vođenja evidencije transakcija i internet stvari*, postat će još važnijim izvorom sadržaja. U tom kontekstu bit će također ključna široka prekogranična geografska pokrivenost. Očekuje se da će povećane mogućnosti ponovne uporabe *tih* informacija omogućiti, među ostalim, *svim* europskim poduzećima, *uključujući mikropoduzeća i MSP-ove, kao i civilnom društvu*, iskorištavanje potencijala tih informacija te doprinošenje gospodarskom *razvoju i otvaranju visokokvalitetnih radnih mjesta i njihovoj zaštiti, osobito u korist lokalnih zajednica, i važnim društvenim ciljevima kao što su odgovornost i transparentnost*.

- (14) Dopuštanje ponovne uporabe dokumenata u posjedu tijela javnog sektora predstavlja dodanu vrijednost za ponovne korisnike, krajnje korisnike i društvo općenito, a u mnogim slučajevima i za samo tijelo javnog sektora tako što se promiče transparentnost i odgovornost te pruža povratna informacija od ponovnih korisnika i krajnjih korisnika, čime se dotičnom tijelu javnog sektora omogućuje da poboljša kvalitetu prikupljenih informacija *i obavljanje svojih zadaća.*
- (15) U državama članicama postoje znatne razlike u pravilima i praksama u pogledu korištenja izvorima informacija javnog sektora što predstavlja zapreku ostvarivanju punoga gospodarskog potencijala tog ključnog izvora dokumenata. Trebalo bi uzeti u obzir činjenicu da se **praksa** korištenja informacijama javnog sektora u tijelima javnog sektora i dalje razlikuje među državama članicama. Stoga bi trebalo postići minimalno usklađivanje nacionalnih pravila i prakse za ponovnu uporabu dokumenata javnog sektora kada razlike u nacionalnim propisima i praksama ili pomanjkanje jasnoće ometaju nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta te pravilan razvoj informacijskog društva u *Uniji*.

- (16) *Otvoreni podatci kao koncept u načelu se odnose na podatke u otvorenim oblicima koje bilo tko za bilo koju namjenu može slobodno rabiti, ponovno rabiti i dijeliti.* Politika otvorenih podataka kojom se potiče široka dostupnost i ponovna uporaba informacija javnog sektora za privatne ili komercijalne namjene s minimalnim pravnim, tehničkim ili financijskim ograničenjima ili bez njih, a kojom se promiče kruženje informacija ne samo za gospodarske subjekte već *prvenstveno* za javnost, može imati važnu ulogu u *promicanju društvenog angažmana te pokrenuti i promicati* razvoj novih usluga koje se temelje na novim načinima objedinjavanja i uporabe takvih informacija. *Države članice stoga se potiče da promiču stvaranje podataka koji se temelje na načelu „integrirane i zadane otvorenosti” u pogledu svih dokumenata koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive. Pritom bi trebale osigurati dosljednu razinu zaštite ciljeva od javnog interesa, kao što je javna sigurnost, među ostalim kada je riječ o osjetljivim informacijama o zaštiti kritične infrastrukture. Trebale bi također osigurati zaštitu osobnih podataka, među ostalim kada informacije, koje u pojedinačnom skupu podataka ne predstavljaju rizik utvrđivanja identiteta ili izdvajanja fizičke osobe, ali bi u kombinaciji s drugim dostupnim informacijama te informacije mogle stvoriti takav rizik.*

- (17) Štoviše, bez minimalnog usklađivanja na razini *Unije* zakonodavna aktivnost na nacionalnoj razini koja je u određenom broju država članica već započeta kako bi se odgovorilo na tehnološke izazove mogla bi dovesti do još znatnijih razlika. Utjecaj takvih zakonodavnih razlika i nesigurnosti postat će znatniji daljnjim razvojem informacijskog društva koje je već uvelike povećalo prekogranično korištenje informacijama.

- (18) Države članice utvrdile su politike ponovne uporabe u skladu s Direktivom 2003/98/EZ, a neke od njih usvojile su ambiciozne pristupe utemeljene na otvorenim podacima kako bi olakšale ponovnu uporabu dostupnih javnih podataka građanima i pravnim subjektima iznad minimalne razine utvrđene tom Direktivom. Postoji rizik da *različita* pravila u različitim državama članicama djeluju kao prepreka međugraničnoj ponudi proizvoda i usluga te *sprječavaju* da se usporedivi skupovi javnih podataka *mogu* ponovno rabiti za aplikacije na razini cijele Unije koje se na njima temelje. *Stoga* je potrebno minimalno usklađivanje kako bi se utvrdilo koji su javni podatci dostupni za ponovnu uporabu na unutarnjem tržištu informacija, u skladu s relevantnim *režimima pristupa, i općim i sektorskim, te pritom ne utječu na njih, poput režima utvrđenog u Direktivi 2003/4/EZ*. Odredbe prava Unije i nacionalnog prava kojima se premašuju ti minimalni zahtjevi, posebno u slučajevima sektorskog prava, trebale bi se i dalje primjenjivati. Primjeri odredaba kojima se premašuje minimalna razina usklađenosti iz ove Direktive obuhvaćaju niže donje granice dopustivih pristojbi za ponovnu uporabu od donjih granica predviđenih u ovoj Direktivi ili manje ograničavajuće uvjete za izdavanje dozvola od onih predviđenih u ovoj Direktivi. Ovom se Direktivom osobito ne dovode u pitanje odredbe kojima se premašuje minimalna razina usklađenosti iz ove Direktive, kako je utvrđeno u delegiranim uredbama Komisije donesenima na temelju Direktive 2010/40/EU Europskog Parlamenta i Vijeća¹³.
- (19) *Osim toga, države članice potiče se da nadiđu minimalne zahtjeve utvrđene u ovoj Direktivi tako da primijene njezine zahtjeve na dokumente u posjedu javnih poduzeća koji se odnose na djelatnosti za koje se utvrdilo da su na temelju članka 34. Direktive 2014/25/EU Europskog Parlamenta i Vijeća¹⁴ izravno izložene tržišnom natjecanju. Države članice mogu također odlučiti primijeniti zahtjeve ove Direktive na privatna poduzeća, posebno ona koja pružaju usluge od općeg interesa.*

¹³ Direktiva 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o okviru za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza (SL L 207, 6.8.2010., str. 1.).

¹⁴ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

- (20) Potreban je opći okvir za uvjete kojima se uređuje ponovna uporaba dokumenata javnog sektora kako bi se osigurali pošteni, razmjerni i nediskriminirajući uvjeti za ponovnu uporabu takvih informacija. Tijela javnog sektora prikupljaju, izrađuju, reproduciraju i šire dokumente za ispunjavanje svojih javnih zadaća. Javna poduzeća prikupljaju, izrađuju, reproduciraju i šire dokumente radi pružanja usluga od općeg interesa. Uporaba takvih dokumenata zbog drugih razloga predstavlja ponovnu uporabu. Politike država članica mogu nadilaziti minimalne standarde utvrđene u ovoj Direktivi, čime se dopušta šira ponovna uporaba. ***Pri prenošenju ove Direktive države članice mogu osim pojma „dokument” rabiti i druge pojmove pod uvjetom da zadrže cjelovito područje primjene definicije pojma „dokument” iz ove Direktive.***

- (21) Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati na dokumente koje dotična tijela javnog sektora isporučuju kao dio svojih javnih zadaća kako je to definirano zakonom ili drugim obvezujućim pravilima država članica. Ako takva pravila ne postoje, javne zadaće trebalo bi definirati u skladu s uobičajenom administrativnom praksom država članica, pod uvjetom da je opseg javnih zadaća transparentan i podložan preispitivanju. Javne zadaće mogle bi se definirati općenito ili za svaki slučaj posebno za pojedinačna tijela javnog sektora.
- (22) Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati na dokumente koji su stavljeni na raspolaganje za ponovnu uporabu kada tijela javnog sektora izdaju dozvole u vezi s informacijama, prodaju, šire, razmjenjuju ili pružaju informacije. Kako bi se izbjegle unakrsne subvencije, ponovna uporaba trebala bi uključivati daljnju uporabu dokumenata unutar same organizacije za one djelatnosti koje nisu obuhvaćene njezinim javnim zadaćama. Djelatnosti koje nisu obuhvaćene javnom zadaćom obično uključuju isporuku dokumenata koji se izrađuju i naplaćuju isključivo na komercijalnoj osnovi te u natjecanju s drugim sudionicima na tržištu.

- (23) ***Ovom se Direktivom ne ograničavaju odnosno ne ometaju tijela javne vlasti i druga tijela javnog sektora u izvršavanju njihovih zakonom utvrđenih zadaća.*** Ovom se Direktivom utvrđuje obveza država članica da omoguće ponovnu uporabu svih ***postojećih*** dokumenata, osim ako je pristup ograničen ili isključen na temelju nacionalnih pravila o pristupu dokumentima ***ili*** ako podliježe drugim iznimkama utvrđenima u ovoj Direktivi. Ova Direktiva temelji se na postojećim režimima pristupa u državama članicama te se njome ne izmjenjuju nacionalna pravila za pristup dokumentima. Ona se ne primjenjuje u slučajevima u kojima građani ili pravnih subjekti mogu, u skladu s relevantnim režimom pristupa, dobiti dokument samo ako mogu dokazati poseban interes. Na razini Unije, u ***članku 41. Povelje o pravu*** na dobru upravu i u članku 42. Povelje o ***pravu pristupa dokumentima*** priznaje se pravo svakoga građanina Unije i svake fizičke ili pravne osobe s boravištem ili statutarnim sjedištem u nekoj državi članici na pristup dokumentima u posjedu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije. Tijela javnog sektora trebalo bi poticati da stave na raspolaganje za ponovnu uporabu sve dokumente koje posjeduju. Tijela javnog sektora trebala bi promicati i poticati ponovnu uporabu dokumenata, uključujući službene tekstove zakonodavne i administrativne prirode u slučajevima u kojima tijelo javnog sektora ima pravo odobriti njihovu ponovnu uporabu.

- (24) Države članice pružanje usluga od općeg interesa često povjeravaju subjektima izvan javnog sektora uz zadržavanje visoke razine nadzora nad takvim subjektima. Istodobno se Direktiva 2003/98/EZ primjenjuje samo na dokumente u posjedu tijelâ javnog sektora, dok javna poduzeća nisu obuhvaćena njezinim područjem primjene. Time se uzrokuje slaba dostupnost u pogledu ponovne uporabe dokumenata izrađenih u okviru pružanja usluga od općeg interesa u nizu područja, posebno u komunalnim sektorima. Tako se također znatno smanjuju mogućnosti za uspostavu prekograničnih usluga na temelju dokumenata u posjedu javnih poduzeća koja pružaju usluge od općeg interesa.
- (25) Direktivu 2003/98/EZ trebalo bi, stoga, izmijeniti kako bi se osiguralo da se može primjenjivati na ponovnu uporabu *postojećih* dokumenata koje izrađuju javna poduzeća pri pružanju usluga od općeg interesa koja obavljaju neku od djelatnosti navedenih u člancima od 8. do 14. Direktive 2014/25/EU te javna poduzeća koja djeluju kao operateri javnih usluga na temelju članka 2. Uredbe (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵, javna poduzeća koja djeluju kao zračni prijevoznici koji ispunjavaju obveze javnih usluga na temelju članka 16. Uredbe (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ i javna poduzeća koja djeluju kao brodari Zajednice koji ispunjavaju obveze javnih usluga na temelju članka 4. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92¹⁷.

¹⁵ Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredbâ Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70 (SL L 315, 3.12.2007., str. 1.).

¹⁶ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (preinaka) (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).

¹⁷ Uredba Vijeća (EEZ) br. 3577/92 od 7. prosinca 1992. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu unutar država članica (pomorska kabotaža) (SL L 364, 12.12.1992., str. 7.).

- (26) Ova Direktiva ne sadržava *opću* obvezu dopuštanja ponovne uporabe dokumenata koje izrađuju javna poduzeća. Odluka o tome hoće li se odobriti ponovna uporaba trebala bi biti prepuštena dotičnom javnom poduzeću, *osim ako se drukčije zahtijeva ovom Direktivom odnosno pravom Unije ili nacionalnim pravom*. Javno poduzeće trebalo bi poštovati relevantne obveze utvrđene u poglavljima III. i *IV.* ove Direktive tek nakon što je dokument *stavilo* na raspolaganje za ponovnu uporabu, posebno u pogledu oblika, naplate pristojbi, transparentnosti, dozvola, nediskriminacije i zabrane isključivih dogovora. S druge strane, od javnih *poduzeća* ne bi se trebalo zahtijevati da poštuju zahtjeve utvrđene u poglavlju II., kao što su pravila koja se primjenjuju na obradu zahtjeva. *Pri dopuštanju ponovne uporabe dokumenata osobitu pozornost trebalo bi posvetiti osjetljivim informacijama o zaštiti kritične infrastrukture kako su definirane u Direktivi Vijeća 2008/114/EZ¹⁸ te ključnim uslugama u smislu Direktive (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹.*

¹⁸ *Direktiva Vijeća 2008/114/EZ od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite (SL L 345, 23.12.2008., str. 75.).*

¹⁹ *Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije (SL L 194, 19.7.2016., str. 1.).*

- (27) Količina nastalih istraživačkih podataka eksponencijalno raste te postoji mogućnost njihove ponovne uporabe izvan znanstvene zajednice. Kako bi se na učinkovit i cjelovit način suočilo sa sve većim društvenim izazovima, postalo je ključno i hitno omogućiti pristup, kombiniranje i ponovnu uporabu podataka iz različitih izvora te u različitim sektorima i disciplinama. Istraživački podatci obuhvaćaju statističke podatke, rezultate pokusa, mjerenja, promatranja u okviru terenskog rada, rezultate anketa, zapise intervjua i slike. Obuhvaćaju i metapodatke, specifikacije i druge digitalne objekte. Istraživački podatci razlikuju se od znanstvenih članaka u kojima se izvješćuje i iznose komentari o nalazima proizišlima iz znanstvenih istraživanja. Otvorena dostupnost i ponovna uporabljivost **podataka** znanstvenih istraživanja financiranih javnim sredstvima godinama su bile predmetom posebnih inicijativa politike. Otvorenim pristupom **smatra se praksa osiguravanja krajnjim korisnicima besplatnog internetskog pristupa rezultatima istraživanja bez ograničenja uporabe odnosno ponovne uporabe kojom se prelazi mogućnost da se zahtijeva priznavanje autorstva**. Politikama **otvorenog pristupa** posebno se nastoji istraživačima i općoj javnosti omogućiti pristup istraživačkim podacima što ranije u procesu širenja i **olakšati** njihovu uporabu i ponovnu uporabu. Otvorenim pristupom pomaže se poboljšanju kvalitete, smanjenju potrebe za suvišnim udvostručivanjem istraživanja, ubrzanju znanstvenog napretka i suzbijanju znanstvene prevare te se njime općenito može pogodovati gospodarskom rastu i inovacijama. Osim u pogledu otvorenog pristupa **hvalevrijedni naponi ulažu se kako bi se osiguralo da** planiranje upravljanja podacima **postane** standardna znanstvena praksa **te podržalo širenje istraživačkih** podataka koji su pronalazivi, dostupni, interoperabilni i ponovno uporabljivi (načela FAIR).

- (28) Zbog prethodno navedenih razloga, primjereno je državama članicama odrediti obvezu da donesu politike otvorenog pristupa u odnosu na istraživačke **podatke** financirane javnim sredstvima i osiguraju da sve istraživačke organizacije i organizacije koje financiraju istraživanja provode takve politike. ***Istraživačke organizacije i organizacije koje financiraju istraživanja mogle bi također biti organizirane kao tijela javnog sektora ili javna poduzeća. Ova Direktiva primjenjuje se na takve hibridne organizacije samo u njihovu svojstvu istraživačkih organizacija i na njihove istraživačke podatke.*** Politike otvorenog pristupa obično obuhvaćaju niz iznimaka u pogledu osiguravanja otvorene dostupnosti rezultata znanstvenih istraživanja. U Preporuci Komisije od 25. travnja 2018. o pristupu znanstvenim informacijama i njihovu čuvanju opisane su, među ostalim, relevantne sastavnice politika otvorenog pristupa. Osim toga, trebalo bi poboljšati uvjete pod kojima se određeni istraživački **podatci** mogu ponovno uporabiti. Zbog tog razloga, određene obveze koje proizlaze iz ove Direktive trebalo bi proširiti na istraživačke podatke nastale u okviru znanstveno-istraživačkih aktivnosti subvencioniranih javnim sredstvima ili sufinanciranih sredstvima subjekata iz javnog i privatnog sektora. ***U okviru nacionalnih politika otvorenog pristupa, istraživačke podatke financirane javnim sredstvima trebalo bi automatski otvarati.*** Međutim, u tom kontekstu, trebalo bi uzeti u obzir pitanja koja se odnose na privatnost, zaštitu osobnih podataka, ***povjerljivost***, nacionalnu sigurnost, legitimne komercijalne interese ***poput poslovnih tajni*** te prava intelektualnog vlasništva trećih osoba ***u skladu s načelom „otvoreni koliko je to moguće, zatvoreni koliko je to potrebno”.*** Nadalje, ***istraživački podatci kojima pristup nije dopušten zbog nacionalne sigurnosti, obrane ili javne sigurnosti ne bi trebali biti obuhvaćeni ovom Direktivom.*** Kako bi se izbjeglo administrativno opterećenje, obveze ***koje proizlaze iz ove Direktive*** trebale bi se primjenjivati samo na istraživačke podatke koje su istraživači, istraživačke organizacije ***ili*** organizacije koje financiraju istraživanja već stavili na raspolaganje javnosti ***putem institucijskog ili tematskog repozitorija te se njima ne bi trebali uvoditi dodatni troškovi za dobivanje skupova podataka ili zahtijevati dodatna pohrana podataka.*** Države članice mogu proširiti primjenu ove Direktive i na istraživačke podatke koji su stavljeni na raspolaganje javnosti putem drugih podatkovnih infrastruktura osim repozitorija, putem publikacija otvorenog pristupa, u obliku datoteke priložene članku, podatkovnom članku ili članku u podatkovnom časopisu. Dokumenti koji nisu istraživački podatci trebali bi i dalje biti izuzeti iz područja primjene ove Direktive.

- (29) Definicija „javnopravnog tijela” temelji se na definiciji iz članka 2. stavka 1. točke 1. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća²⁰. Definicija „**javnopravnog tijela**” **utvrđena u toj direktivi i definicija „javnog poduzeća” utvrđena u Direktivi 2014/25/EU trebale bi se primjenjivati na ovu Direktivu.**
- (30) Ovom se Direktivom utvrđuje definicija pojma „dokument” te bi ta definicija **trebala uključivati svaki dio dokumenta.** Pojam „dokument” trebao bi obuhvaćati svako predstavljanje akata, činjenica ili informacija, kao i svaku kompilaciju tih akata, činjenica ili informacija, na bilo kojem sredstvu (papir, elektronički oblik ili kao zvučni, vizualni ili audiovizualni zapis). Definicija „dokumenta” nije namijenjena obuhvaćanju računalnih programa. **Države članice mogu proširiti primjenu ove Direktive na računalne programe.**

²⁰ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

- (31) Tijela javnog sektora sve više proaktivno stavljaju svoje dokumente na raspolaganje za ponovnu uporabu osiguravanjem vidljivosti na internetu ***dokumenata i s njima povezanih metapodataka u otvorenom obliku koji može biti strojno čitljiv i kojim se osigurava interoperabilnost, ponovna uporaba i pristupačnost te njihove stvarne dostupnosti na internetu.*** Dokumenti bi se trebali stavljati na raspolaganje za ponovnu uporabu i na zahtjev koji je podnio ponovni korisnik. U tim slučajevima rok za davanje odgovora na zahtjeve za ponovnu uporabu trebao bi biti razuman i jednak roku za davanje odgovora na zahtjeve za pristup dokumentu u skladu s odgovarajućim režimima pristupa. Javna poduzeća, obrazovne ustanove, istraživačke organizacije i organizacije koje financiraju istraživanja trebalo bi, međutim, izuzeti od tog zahtjeva. Razumnim rokovima u cijeloj Uniji poticati će se stvaranje novih zbirnih informacijskih proizvoda i usluga na razini cijele Unije. To je posebno važno za dinamičke podatke (među ostalim ***okolišne***, prometne, satelitske, meteorološke ***i podatke koje proizvodi senzor***), čija gospodarska vrijednost ovisi o trenutačnoj dostupnosti informacija i redovitom ažuriranju. Stoga bi dinamičke podatke odmah nakon prikupljanja trebalo staviti na raspolaganje, ***ili u slučaju ručnog ažuriranja odmah nakon izmjena skupa podataka***, putem sučelja za programiranje aplikacija (API) kako bi se olakšao razvoj internetskih i mobilnih aplikacija te aplikacija u oblaku na temelju takvih podataka. Kada to nije moguće zbog tehničkih ili financijskih ograničenja, tijela javnog sektora ***trebala bi dokumente staviti na raspolaganje u roku u kojem se omogućuje iskorištavanje njihova punoga gospodarskog potencijala. Trebalo bi poduzeti posebne mjere kako bi se uklonila relevantna tehnička i financijska ograničenja.*** Ako se upotrebljava dozvola, pravodobna dostupnost dokumenata može biti dio uvjeta dozvole. ***Ako je provjera podataka ključna s obzirom na opravdani javni interes, osobito u području javnog zdravlja i sigurnosti, dinamičke podatke trebalo bi odmah nakon provjere staviti na raspolaganje. Takva ključna provjera ne bi trebala utjecati na učestalost ažuriranja.***

- (32) Za ostvarivanje pristupa podacima otvorenima za ponovnu uporabu na temelju ove Direktive, bilo bi *korisno osigurati pristup dinamičkim podacima putem* dobro osmišljenih API-ja. *API je skup funkcija, postupaka, definicija i protokola za komunikaciju među strojevima i neometanu razmjenu podataka. API-je bi trebalo poduprijeti jasnom tehničkom dokumentacijom koja je potpuna i dostupna na internetu. Prema potrebi, trebalo bi upotrebljavati otvorene API-je. Trebalo bi primjenjivati standardne protokole Unije ili međunarodno priznate standardne protokole i, prema potrebi, upotrebljavati međunarodne standarde za skupove podataka. API-ji mogu biti* različitih razina složenosti i mogu biti tek poveznica na bazu podataka za dobivanje posebnih skupova podataka, web-sučelje ili složenije postavke. Ponovna uporaba i razmjena podataka odgovarajućom uporabom API-ja ima opću vrijednost jer razvojnim inženjerima i novoosnovanim poduzećima to pomaže stvarati nove usluge i proizvode. Osim toga, ključan je dio uspostave vrijednih ekosustava oko podatkovnih sredstava koja često nisu iskorištena. Postavke i uporaba API-ja moraju se temeljiti na više načela: *dostupnosti*, stabilnosti, održavanju tijekom životnog ciklusa, ujednačenosti uporabe i standarda, prilagođenosti korisnicima te sigurnosti. U pogledu dinamičkih podataka odnosno podataka koji se učestalo ažuriraju, često u stvarnom vremenu, tijela javnog sektora i javna poduzeća *trebala bi* te podatke staviti na raspolaganje za ponovnu uporabu odmah nakon prikupljanja putem prikladnih API-ja *i, prema potrebi, u obliku masovnog preuzimanja, osim ako bi to predstavljalo nerazmjeran napor. U procjeni razmjernosti napora trebalo bi uzeti u obzir veličinu i operativni proračun dotičnog tijela javnog sektora ili javnog poduzeća.*

- (33) Mogućnosti za ponovnu uporabu mogu se poboljšati ograničavanjem potrebe za digitalizacijom dokumenata na papiru ili obradom digitalnih datoteka kako bi bile međusobno kompatibilne. Stoga bi tijela javnog sektora trebala, ako je to moguće i primjereno, dokumente staviti na raspolaganje u elektroničkom obliku u bilo kojemu postojećem obliku ili jeziku. Tijela javnog sektora trebala bi se pozitivno odnositi prema zahtjevima za izvatke iz postojećih dokumenata kada ispunjenje takvog zahtjeva uključuje samo jednostavnu radnju. Međutim, tijela javnog sektora ne bi trebala biti dužna dati izvadak iz dokumenta *ili izmijeniti oblik zatražene informacije* ako to uključuje nerazmjerni napor. Kako bi olakšala ponovnu uporabu, tijela javnog sektora trebala bi svoje dokumente staviti na raspolaganje u obliku koji je, koliko je to moguće i primjereno, neovisan o uporabi određenog softvera. Ako je to moguće i primjereno, tijela javnog sektora trebala bi uzeti u obzir mogućnosti ponovne uporabe dokumenata od strane osoba i za osobe s invaliditetom tako da osiguraju informacije u dostupnom obliku ***u skladu sa zahtjevima iz Direktive (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća²¹***.

²¹ ***Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016., str. 1.).***

- (34) Kako bi se olakšala ponovna uporaba, tijela javnog sektora trebala bi, ako je to moguće i primjereno, staviti dokumente, uključujući dokumente objavljene na internetskim stranicama, na raspolaganje putem otvorenih i strojno čitljivih oblika zajedno s njihovim metapodacima, na najvišoj razini preciznosti i granularnosti, u obliku kojim se osigurava interoperabilnost, npr. obrađujući ih na način koji je u skladu s načelima kojima se uređuju zahtjevi u pogledu usklađenosti i uporabljivosti za prostorne informacije u skladu s Direktivom 2007/2/EZ.
- (35) Trebalo bi smatrati da je dokument u strojno čitljivom obliku ako je u obliku datoteke strukturirane tako da je softverske aplikacije mogu lako identificirati, prepoznati te iz nje izvaditi posebne podatke. Podatci kodirani u datotekama koje su u strojno čitljivom obliku trebali bi se smatrati strojno čitljivim podacima. Strojno čitljivi oblik može biti otvoren ili zaštićen. Mogu biti u formalnom standardu ili ne. Za dokumente kodirane u obliku datoteke kojim se ograničava automatska obrada jer se podatci ne mogu ili ne mogu lako iz nje izvaditi ne bi se trebalo smatrati da su u strojno čitljivom obliku. Ako je to moguće i primjereno, države članice trebale bi poticati uporabu otvorenog, strojno čitljivog oblika ***priznatog na razini Unije ili na međunarodnoj razini. Pri izradi tehničkih rješenja za ponovnu uporabu dokumenata trebalo bi, prema potrebi, uzeti u obzir europski okvir za interoperabilnost.***

- (36) Pristojbe za ponovnu uporabu dokumenata predstavljaju važnu prepreku u pristupu tržištu za novoosnovana poduzeća i MSP-ove. Dokumente bi stoga trebalo stavljati na raspolaganje za ponovnu uporabu besplatno a, ako su pristojbe nužne, načelno bi ih trebalo ograničiti na granične troškove. ***Ako tijela javnog sektora osobito iscrpno traže zatražene informacije ili provode iznimno skupe izmjene oblika zatraženih informacija, dobrovoljno ili kako se zahtijeva na temelju nacionalnog prava, graničnim troškovima mogu se pokriti troškovi povezani s takvim aktivnostima. U iznimnim slučajevima*** trebalo bi uzeti u obzir potrebu da se ne ometa normalan rad tijela javnog sektora od kojih se zahtijeva da ostvare prihod kako bi pokrila znatan dio svojih troškova u vezi s obavljanjem svojih javnih zadaća. ***To se također primjenjuje u slučajevima u kojima je tijelo javnog sektora stavilo podatke na raspolaganje kao otvorene podatke, ali je dužno ostvariti prihod kako bi pokrilo znatan dio svojih troškova koji se odnose na obavljanje drugih javnih zadaća.*** U obzir bi trebalo uzeti i ulogu javnih poduzeća u konkurentnom gospodarskom okružju. U takvim slučajevima tijela javnog sektora i javna poduzeća trebala bi stoga imati mogućnost naplate pristojbi koje su više od graničnih troškova. Te bi pristojbe trebalo odrediti u skladu s objektivnim, transparentnim i provjerljivim kriterijima, a ukupan prihod od isporuke dokumenata i dopuštanja njihove ponovne uporabe ne bi trebao premašivati trošak prikupljanja i izrade, ***među ostalim kupnje od trećih osoba, reprodukcije, održavanja, pohrane*** i širenja, uključujući razuman povrat ulaganja. Ako je to primjenjivo, prihvatljivi troškovi trebali bi također moći obuhvaćati troškove anonimizacije osobnih podataka ***i troškove mjera poduzetih kako bi se zaštitila povjerljivost podataka. Države članice mogu od tijela javnog sektora i javnih poduzeća zahtijevati otkrivanje tih troškova.*** Zahtjev u pogledu ostvarivanja prihoda kojim bi se pokrio znatan dio troškova tijela javnog sektora povezanih s obavljanjem njihovih javnih zadaća ili opsegom usluga od općeg interesa povjerenih javnim poduzećima ne mora biti pravni zahtjev i može proizlaziti, na primjer, iz administrativne prakse u državama članicama. Takav bi zahtjev države članice trebale redovito preispitivati.

- (37) *Povrat ulaganja može se shvatiti kao postotak, uz granične troškove, kojim se omogućuje povrat troška kapitala i uključivanje stvarne stope povrata. S obzirom na to da je trošak kapitala usko povezan s kamatnim stopama kreditnih institucija koje se temelje na fiksnoj stopi Europske središnje banke (ESB) za glavne operacije refinanciranja, razuman povrat ulaganja ne bi trebao biti više od 5 % veći od fiksne kamatne stope ESB-a.*
- (38) Knjižnice, među ostalim sveučilišne knjižnice, muzeji i arhivi trebali bi imati mogućnost naplate pristojbi koje su više od graničnih troškova kako se ne bi ometao njihov normalan rad. U slučaju takvih tijela javnog sektora, ukupan prihod od isporuke dokumenata i dopuštanja njihove ponovne uporabe tijekom odgovarajućeg obračunskog razdoblja ne bi trebao premašivati trošak prikupljanja, izrade, reprodukcije, širenja, očuvanja i reguliranja prava, uključujući razuman povrat ulaganja. Ako je to primjenjivo, prihvatljivi troškovi trebali bi obuhvaćati i troškove anonimizacije osobnih podataka ili poslovno osjetljivih informacija. Pri izračunu razumnog povrata ulaganja za knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeje i arhive te imajući u vidu njihove posebnosti, mogle bi se uzimati u obzir cijene koje se za ponovnu uporabu identičnih ili sličnih dokumenata zaračunavaju u privatnom sektoru.

- (39) Gornjim granicama pristojbi utvrđenih ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje pravo država članica da naplaćuju niže pristojbe ili da uopće ne naplaćuju pristojbe.
- (40) Države članice trebale bi utvrditi kriterije za naplatu pristojbi koje su više od graničnih troškova. Trebale bi moći, na primjer, utvrditi takve kriterije u nacionalnim pravilima ili odrediti odgovarajuće tijelo ili tijela nadležna za utvrđivanje takvih kriterija, osim samog tijela javnog sektora. To tijelo trebalo bi biti organizirano u skladu s ustavnim i pravnim sustavom država članica. To bi moglo biti postojeće tijelo koje ima proračunske izvršne ovlasti i obuhvaćeno je političkom odgovornošću.

- (41) Osiguravanje jasnoće i javne dostupnosti uvjeta za ponovnu uporabe dokumenata javnog sektora preduvjet je za razvoj informacijskog tržišta u cijeloj Uniji. Stoga bi sve primjenjive uvjete za ponovnu uporabu dokumenata trebalo pojasniti mogućim ponovnim korisnicima. Države članice trebale bi poticati stvaranje indeksâ dostupnih dokumenata, prema potrebi s mogućnošću da im se pristupi na internetu, kako bi se promicali i olakšali zahtjevi za ponovnu uporabu. Podnositelje zahtjeva za ponovnu uporabu dokumenata u posjedu subjekata koji nisu javna poduzeća, obrazovne ustanove, istraživačke organizacije i organizacije koje financiraju istraživanja trebalo bi obavijestiti o dostupnim pravnim sredstvima u odnosu na odluke ili prakse koje na njih utječu. To će biti posebno važno za ***novoosnovana poduzeća i MSP-ove***, koji možda nisu upoznati s komuniciranjem s tijelima javnog sektora iz drugih država članica i odgovarajućim pravnim sredstvima.

- (42) Pravna sredstva trebala bi uključivati mogućnost preispitivanja koje provodi nepristrano tijelo za preispitivanje. To tijelo moglo bi biti već postojeće nacionalno tijelo poput nacionalnog tijela za tržišno natjecanje, ***nadzornog tijela osnovanoga u skladu s Uredbom (EU) 2016/679***, nacionalnog tijela za pristup dokumentima ili nacionalnog pravosudnog tijela. To bi tijelo trebalo biti organizirano u skladu s ustavnim i pravnim sustavima država članica. Obraćanjem tom tijelu ne bi se trebala prejudicirati bilo koja pravna sredstva koja su inače na raspolaganju podnositeljima zahtjeva za ponovnu uporabu. Međutim, ono bi trebalo biti odvojeno od mehanizma države članice kojim se utvrđuju kriteriji za naplatu pristojbi koje su više od graničnih troškova. Pravna sredstva trebala bi uključivati mogućnost preispitivanja negativnih odluka, ali i odluka kojima bi se, iako se njima dozvoljava ponovna uporaba, ipak moglo utjecati na podnositelje zahtjeva zbog drugih razloga, posebno primjenom pravila o naplati pristojbi. Proces preispitivanja trebao bi biti brz, u skladu s potrebama tržišta koje se ubrzano mijenja.
- (43) Objavljivanje svih općenito dostupnih dokumenata u posjedu javnog sektora koji se ne odnose samo na politički proces, već i na pravni i upravni proces, temeljni je instrument za širenje prava na znanje, koje je osnovno načelo demokracije. Taj se cilj može primijeniti na institucije svake razine, bilo lokalne, nacionalne ili međunarodne.

- (44) Ponovna uporaba dokumenata ne bi trebala biti uvjetovana. Međutim, u pojedinim slučajevima koji su opravdani ciljem od javnog interesa **može** se izdati dozvola u kojoj će se nositelju dozvole odrediti uvjeti za ponovnu uporabu kao što su odgovornost, **zaštita osobnih podataka**, pravilna uporaba dokumenata, jamčenje nemijenjanja i navođenje izvora. Ako tijela javnog sektora izdaju dozvolu za ponovnu uporabu dokumenata, uvjeti dozvole trebali bi biti objektivni, razmjerni i nediskriminirajući. Standardne dozvole koje su dostupne na internetu mogu u tom pogledu također imati važnu ulogu. Stoga bi države članice trebale osigurati dostupnost standardnih dozvola. Svakom dozvolom za ponovnu uporabu informacija javnog sektora trebalo bi se u svakom slučaju što manje ograničavati ponovnu uporabu, primjerice ograničavanjem uvjeta na navođenje izvora. Otvorene dozvole **u obliku standardiziranih javnih dozvola** dostupnih na internetu **kojima se omogućuje da svatko u bilo koju svrhu slobodno pristupa podacima i sadržaju te da ih slobodno upotrebljava, mijenja i dijeli i koje se temelje** na otvorenim oblicima podataka, trebale bi u tom pogledu imati važnu ulogu. Države članice trebale bi stoga poticati uporabu otvorenih dozvola koje bi s vremenom trebale postati uobičajena praksa diljem Unije. **Ne dovodeći u pitanje zahtjeve u pogledu odgovornosti kako su utvrđeni u pravu Unije ili nacionalnom pravu, ako tijelo javnog sektora ili javno poduzeće stave na raspolaganje dokumente za ponovnu uporabu bez ikakvih drugih uvjeta ili ograničenja, tom tijelu javnog sektora ili javnom poduzeću može se dopustiti da se odrekne svake odgovornosti u vezi s dokumentima koje su stavili na raspolaganje za ponovnu uporabu.**
- (45) Ako nadležno tijelo odluči da određene dokumente više ne stavlja na raspolaganje za ponovnu uporabu ili da ih više ne ažurira, takve bi odluke trebalo objaviti što je prije moguće, i to elektroničkim putem kad god je to moguće.

- (46) Uvjeti za ponovnu uporabu trebali bi biti nediskriminirajući za usporedive kategorije ponovne uporabe. U tom pogledu, zabranom diskriminacije ne bi trebalo sprječavati, na primjer, besplatnu razmjenu informacija među tijelima javnog sektora pri provođenju javnih zadaća, dok se drugim strankama naplaćuje ponovna uporaba istih dokumenata. Njome također ne bi trebalo sprječavati donošenje diferencirane politike naplate pristojbi za komercijalnu i nekomercijalnu ponovnu uporabu.
- (47) *Države članice trebale bi posebno osigurati da ponovna uporaba dokumenata javnih poduzeća ne dovodi do narušavanja tržišta i da se ne ugrozi pošteno tržišno natjecanje.*

- (48) Pri utvrđivanju načelâ za ponovnu uporabu dokumenata tijela javnog sektora trebala bi poštovati pravila Unije i nacionalna pravila o tržišnom natjecanju, izbjegavajući u najvećoj mogućoj mjeri međusobne isključive sporazume i isključive sporazume između tih tijela i privatnih partnera. Međutim, za pružanje usluge od općega gospodarskog interesa ponekad može biti potrebno primijeniti isključivo pravo na ponovnu uporabu određenih dokumenata javnog sektora. Do toga može doći kada nijedan komercijalni izdavač ne bi objavio informacije bez takvog isključivog prava. *U tom pogledu primjereno je uzeti u obzir ugovore o javnim uslugama koji su isključeni iz područja primjene Direktive 2014/24/EU i partnerstva za inovacije, kako su navedena u Direktivi 2014/24/EU.*

- (49) Postoje brojni dogovori o suradnji među knjižnicama, među ostalim i sveučilišnim knjižnicama, muzejima, arhivima i privatnim partnerima koji uključuju digitalizaciju kulturnih resursa, kojima se dodjeljuju isključiva prava privatnim partnerima. Praksa je pokazala da takva javno-privatna partnerstva mogu olakšati korisnu uporabu kulturnih zbirki te u isto vrijeme ubrzati pristup javnosti kulturnom naslijeđu. Stoga je primjereno uzeti u obzir postojeće razlike među državama članicama u pogledu digitalizacije kulturnih resursa posebnim nizom pravila koja se odnose na sporazume o digitalizaciji takvih resursa. Kada se isključivo pravo odnosi na digitalizaciju kulturnih resursa, moglo bi biti potrebno određeno razdoblje isključivosti kako bi se privatnom partneru dala mogućnost da vrati svoje ulaganje. Međutim, to bi razdoblje trebalo biti ograničeno na što je moguće kraće vrijeme kako bi se poštovalo načelo prema kojemu bi javno dostupni materijali trebali ostati javni i nakon što se digitaliziraju. Razdoblje isključivog prava na digitalizaciju kulturnih resursa općenito ne bi trebalo biti dulje od 10 godina. Svako razdoblje isključivosti dulje od 10 godina trebalo bi biti podložno preispitivanju, uzimajući u obzir tehnološke, financijske i administrativne promjene okružja od trenutka sklapanja dogovora. Osim toga, svakim javno-privatnim partnerstvom za digitalizaciju kulturnih resursa trebalo bi se partnerskoj kulturnoj ustanovi dodijeliti puna prava u pogledu uporabe digitaliziranih kulturnih resursa nakon isteka partnerstva.

- (50) Dogovori između nositelja podataka i ponovnih korisnika podataka kojima se izričito ne dodjeljuju isključiva prava, ali u pogledu kojih se može razumno očekivati da će se njima ograničiti dostupnost dokumenata za ponovnu uporabu, trebali bi podlijegati dodatnom javnom nadzoru. ***Ključni aspekti takvih dogovora*** trebali bi se, stoga, objavljivati ***na internetu*** najmanje dva mjeseca prije nego što stupe na snagu, ***odnosno dva mjeseca prije dogovorenog datuma na koji stranke trebaju početi izvršavati obveze***. ***Objavom bi se*** zainteresiranim stranama trebala pružiti prilika da zatraže ponovnu uporabu dokumenata obuhvaćenih tim ***dogovorom*** te bi se spriječio rizik ograničavanja raspona mogućih ponovnih korisnika. ***U svakom bi slučaju i ključne aspekte takvih dogovora u konačnoj verziji koju su stranke dogovorile*** trebalo ***bez nepotrebne odgode*** objaviti ***na internetu*** nakon njihova sklapanja.

- (51) Ovom se Direktivom nastoji umanjiti rizik prekomjerne prednosti prvog podnositelja zahtjeva kojom bi se mogao ograničiti broj mogućih ponovnih korisnika podataka. Ako je vjerojatno da će ugovorni aranžmani, uz obveze pojedine države članice na temelju ove Direktive da omogući pristup dokumentima, podrazumijevati prijenos sredstava te države članice u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a ovom se Direktivom ne bi trebala dovoditi u pitanje primjena pravila o tržišnom natjecanju i državnim potporama utvrđenih u člancima od 101. do 109. UFEU-a. Iz pravila o državnim potporama utvrđenih u člancima od 107. do 109. UFEU-a proizlazi da država članica mora *ex ante* provjeriti je li državna potpora možda dio odgovarajućeg ugovornog aranžmana i osigurati njezinu usklađenost s pravilima o državnim potporama.

- (52) Ovom Direktivom *ne utječe se na* zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka *na temelju oprava Unije i nacionalnog prava, osobito* na temelju Uredbe (EU) 2016/679 i Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²² *te uključujući sve dopunske odredbe nacionalnog prava. To među ostalim znači da je ponovna uporaba osobnih podataka dopuštena samo ako je zadovoljeno načelo ograničavanja svrhe kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1. točki (b) i članku 6. Uredbe (EU) 2016/679. Anonimne informacije jesu informacije koje se ne odnose na fizičku osobu čiji je identitet utvrđen ili čiji se identitet može utvrditi ili na osobne podatke koji su učinjeni anonimnima na način da se ne može utvrditi identitet ispitanika ili da se više ne može utvrditi identitet ispitanika. Anonimizacija informacija* jest sredstvo kojim se interes da se informacije javnog sektora učine u što većoj mjeri ponovno uporabljivima usklađuje s obvezama na temelju prava o zaštiti podataka, ali ona podrazumijeva troškove. Te troškove primjereno je smatrati jednom od troškovnih stavki koje treba smatrati dijelom graničnih troškova širenja kako je navedeno u ovoj Direktivi.

²² Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

- (53) *Pri odlučivanju o području primjene i uvjetima za ponovnu uporabu dokumenata javnog sektora koji sadržavaju osobne podatke, primjerice u zdravstvenom sektoru, procjene učinka na zaštitu podataka mogu se provesti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) 2016/679.*
- (54) Ovom Direktivom ne utječe se na prava intelektualnog vlasništva trećih osoba. Radi izbjegavanja dvojbi pojam „prava intelektualnog vlasništva” odnosi se samo na autorsko pravo i srodna prava, uključujući *sui generis* oblike zaštite. Ova se Direktiva ne primjenjuje na dokumente koji su obuhvaćeni pravima industrijskog vlasništva kao što su patenti te registrirani dizajn i registrirani žigovi. Ovom se Direktivom ne utječe na postojanje prava intelektualnog vlasništva tijela javnog sektora ili vlasništvo tijela javnog sektora nad pravima intelektualnog vlasništva niti se njome ograničava ostvarivanje tih prava na bilo koji način izvan granica utvrđenih ovom Direktivom. Obveze određene **u skladu s** ovom Direktivom trebale bi se primjenjivati samo u mjeri u kojoj su usklađene s odredbama međunarodnih sporazuma o zaštiti prava intelektualnog vlasništva, a posebno Bernske konvencije za zaštitu književnih i umjetničkih dijela (Bernska konvencija), Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (Sporazum o TRIPS-u) i Ugovora o autorskom pravu WIPO-a. Tijela javnog sektora trebala bi, međutim, ostvarivati svoje autorsko pravo na način kojim se olakšava ponovna uporaba.

- (55) Uzimajući u obzir pravo Unije i međunarodne obveze država članica i Unije, posebno na temelju Bernske konvencije i Sporazuma o TRIPS-u, dokumenti na kojima treće osobe imaju prava intelektualnog vlasništva trebali bi biti isključeni iz područja primjene ove Direktive. Ako je treća osoba bila prvi vlasnik prava intelektualnog vlasništva za dokument koji je u posjedu knjižnica, među ostalim sveučilišnih knjižnica, muzeja i arhiva, a razdoblje zaštite tih prava nije isteklo, taj bi dokument za potrebe ove Direktive trebalo smatrati dokumentom na kojem treće osobe imaju prava intelektualnog vlasništva.
- (56) Ovom se Direktivom ne bi trebala dovoditi u pitanje prava, među ostalim ekonomska i moralna prava, koja zaposlenici tijela javnog sektora mogu uživati na temelju nacionalnog prava.
- (57) Osim toga, ako je dokument stavljen na raspolaganje za ponovnu uporabu, dotično tijelo javnog sektora trebalo bi zadržati pravo korištenja tim dokumentom.
- (58) *Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje Direktiva 2014/24/EU.*

- (59) Alati kojima se potencijalnim ponovnim korisnicima pomaže pronaći dokumente dostupne za ponovnu uporabu i uvjeti za ponovnu uporabu mogu znatno olakšati prekograničnu uporabu dokumenata javnog sektora. Države članice trebale bi stoga osigurati praktične dogovore kojima se ponovnim korisnicima pomaže u traženju dokumenata dostupnih za ponovnu uporabu. Primjeri su takvih praktičnih dogovora popisi izvora, koji bi po mogućnosti trebali biti dostupni na internetu, glavnih dokumenata (dokumenti koji se u velikoj mjeri ponovno upotrebljavaju ili dokumenti koji bi se u velikoj mjeri mogli ponovno upotrebljavati) i portali koji su povezani s decentraliziranim popisima izvora. ***Države članice trebale bi olakšati i dugoročnu dostupnost za ponovnu uporabu informacija javnog sektora u skladu s primjenjivim politikama očuvanja.***
- (60) ***Komisija bi trebala olakšati suradnju među državama članicama i podržati izradu, ispitivanje, provedbu i uvođenje interoperabilnih elektroničkih sučelja kojima se omogućuju učinkovitije i sigurnije javne usluge.***

- (61) Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²³. U njoj se navode uvjeti pod kojima tijela javnog sektora mogu ostvarivati svoja prava intelektualnog vlasništva na unutarnjem informacijskom tržištu kada dopuštaju ponovnu uporabu dokumenata. *Ako* su tijela javnog sektora nositelji prava predviđenog u članku 7. stavku 1. Direktive 96/9/EZ, ne bi trebala ostvarivati ***to pravo*** kako bi spriječila ***ponovnu uporabu*** ili ograničila ponovnu uporabu ***postojećih dokumenata izvan ograničenja navedenih u ovoj Direktivi***.
- (62) Komisija je poduprla izradu internetskog Izvješća o zrelosti otvorenih podataka koje sadržava relevantne pokazatelje uspješnosti ponovne uporabe informacija javnog sektora u svim državama članicama. Redovitim ažuriranjem tog izvješća doprinijet će se razmjeni informacija među državama članicama i dostupnosti informacija o politikama i praksama diljem Unije.
- (63) Potrebno je osigurati da države članice prate opseg ponovne uporabe informacija javnog sektora, uvjete na temelju kojih je uporaba omogućena i prakse u pogledu pravnih sredstava.

²³ Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, 22.6.2001., str. 10.).

- (64) Komisija može pomoći državama članicama u provedbi ove Direktive na dosljedan način izdavanjem i ažuriranjem postojećih smjernica, posebno o preporučenim standardnim dozvolama, skupovima podataka i naplati pristojbi za ponovnu uporabu dokumenata, nakon savjetovanja sa zainteresiranim stranama.
- (65) Jedan je od glavnih ciljeva uspostave unutarnjeg tržišta stvaranje pogodnih uvjeta za razvoj usluga diljem Unije. Knjižnice, među ostalim sveučilišne knjižnice, muzeji i arhivi posjeduju znatnu količinu vrijednih izvora informacija javnog sektora, posebno otkad se zahvaljujući projektima digitalizacije znatno povećala količina digitalnih materijala u javnom sektoru. Te zbirke kulturne baštine i s njima povezani metapodatci potencijalna su osnova za proizvode i usluge digitalnog sadržaja te pružaju goleme mogućnosti za inovativnu ponovnu uporabu u sektorima kao što su učenje i turizam. Druge vrste kulturnih ustanova, kao na primjer orchestri, opere, baleti i kazališta, uključujući arhive koji su dio tih ustanova, trebale bi ostati izvan područja primjene ove Direktive zbog svoje specifičnosti u pogledu „izvođačkih umjetnosti” i činjenice da gotovo sav njihov materijal podliježe pravima intelektualnog vlasništva treće osobe.

- (66) Kako bi se osigurali uvjeti kojima se podupire ponovna uporaba dokumenata što je povezano s važnim društveno-gospodarskim koristima koje imaju posebno visoku vrijednost za gospodarstvo i društvo, u Prilogu bi trebalo navesti ***popis tematskih kategorija visokovrijednih skupova podataka. Primjerice, ne dovodeći u pitanje provedbene akte kojima se utvrđuju visokovrijedni skupovi podataka na koje bi se trebali primjenjivati posebni zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi te uzimajući u obzir Smjernice Komisije o preporučenim standardnim dozvolama, skupovima podataka i naplati pristojbi za ponovnu uporabu dokumenata, tematske kategorije mogle bi, među ostalim, obuhvaćati poštanske brojeve, nacionalne i lokalne karte (geoprostorni podatci), potrošnju energije i satelitske snimke (promatranje Zemlje i okoliš), in situ podatke za instrumente i vremenske podatke (meteorološki podatci), demografske i ekonomske pokazatelje (statistika), registre poduzeća i identifikacijske oznake registracije (trgovačka društva i vlasništvo nad trgovačkim društvima), prometne znakove i unutarnje plovne putove (mobilnost).***

(67) ***Kako bi se izmijenio popis tematskih kategorija visokovrijednih skupova podataka dodavanjem daljnjih tematskih kategorija,*** Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²⁴ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

²⁴ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (68) Popis na razini Unije kojim se obuhvaćaju skupovi podataka koji imaju poseban potencijal za stvaranje društveno-gospodarskih koristi zajedno s usklađenim uvjetima za ponovnu uporabu važan je čimbenik za omogućavanje prekograničnih podatkovnih aplikacija i usluga. *Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Direktive, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji kako bi se poduprla ponovna uporaba dokumenata povezanih s važnim društveno-gospodarskim koristima donošenjem popisa posebnih visokovrijednih skupova podataka na koje se primjenjuju posebni zahtjevi iz ove Direktive, zajedno s dogovorima za njihovo objavljivanje i ponovnu uporabu. Slijedom toga, ti se posebni zahtjevi neće primjenjivati prije nego što Komisija donese provedbene akte.* Popisom bi trebalo obuhvatiti sektorske pravne akte *Unije* kojima se uređuje objavljivanje skupova podataka, kao što su direktive 2007/2/EZ i 2010/40/EU, kako bi se osiguralo da se skupovi podataka stavljaju na raspolaganje u skladu s odgovarajućim standardima i skupovima metapodataka. Popis bi se trebao temeljiti na tematskim kategorijama utvrđenima u ovoj Direktivi. *Prilikom pripreme popisa Komisija bi trebala provesti odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka. Štoviše, prilikom odlučivanja o tome da se na popis uključe podatci koji su u posjedu javnih poduzeća ili o tome da te podatke treba učiniti dostupnima besplatno, trebalo bi u obzir uzeti učinke na tržišno natjecanje na relevantnim tržištima.. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵.*

²⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (69) U svrhu osiguranja maksimalnog učinka i olakšanja ponovne uporabe visokovrijednih skupova podataka, trebalo bi omogućiti njihovu ponovnu uporabu uz minimalna pravna ograničenja i besplatno. Trebalo bi ih objaviti putem API-ja. ***Međutim, time se ne sprječava tijela javnog sektora da naplaćuju pristojbe za usluge koje pružaju u vezi s visokovrijednim skupovima podataka pri izvršavanju javne ovlasti, posebno provjeravanje vjerodostojnosti ili istinitosti dokumenata.***

- (70) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno olakšati stvaranje informacijskih proizvoda i usluga na razini Unije koji se temelje na dokumentima javnog sektora, osigurati djelotvornu prekograničnu uporabu dokumenata javnog sektora od strane privatnih poduzeća s jedne strane, posebno MSP-ova, radi stvaranja informacijskih proizvoda i usluga s dodanom vrijednošću, te građana s druge strane kako bi se olakšao slobodan protok informacija i komunikacija, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog područja primjene predloženog djelovanja koje se provodi na razini cijele Unije oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (71) Ovom Direktivom poštuju se temeljna prava i načela posebno priznata u Povelji, uključujući pravo na privatnost, zaštitu osobnih podataka, pravo na vlasništvo i integraciju osoba s invaliditetom. Ništa u ovoj Direktivi ne bi se trebalo tumačiti ili provoditi na način koji nije u skladu s Konvencijom Vijeća Europe za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

- (72) *Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 te je on dostavio mišljenje 10. srpnja 2018.*²⁶
- (73) Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Direktive. Na temelju Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016., ta bi se evaluacija trebala temeljiti na pet kriterija, odnosno učinkovitosti, djelotvornosti, relevantnosti, usklađenosti i dodanoj vrijednosti, te bi se njome trebao pružiti temelj za procjene učinka opcija za daljnje djelovanje.
- (74) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu roka za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu II. dijelu B,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

²⁶ SL C 305, 30.8.2018., str. 7.

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. ***Kako bi se promicala uporaba otvorenih podataka i potakle inovacije proizvoda i usluga, ovom*** se Direktivom utvrđuje skup minimalnih pravila kojima se uređuju ponovna uporaba i praktični dogovori za olakšavanja ponovne uporabe:
- (a) postojećih dokumenata u posjedu tijela javnog sektora država članica;
 - (b) postojećih dokumenata u posjedu javnih poduzeća koja:
 - i. djeluju u područjima utvrđenima u Direktivi 2014/25/EU;
 - ii. djeluju kao operateri javnih usluga na temelju članka 2. Uredbe (EZ) br. 1370/2007;
 - iii. djeluju kao zračni prijevoznici koji ispunjavaju obveze javnih usluga na temelju članka 16. Uredbe (EZ) br. 1008/2008;
 - iv. djeluju kao brodari Zajednice koji ispunjavaju obveze javnih usluga na temelju članka 4. Uredbe (EEZ) br. 3577/92.;

(c) istraživačkih podataka, na temelju uvjeta utvrđenih u članku 10.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na:

(a) dokumente čija je isporuka izvan opsega javne zadaće dotičnih tijela javnog sektora kako je to definirano zakonom ili drugim obvezujućim pravilima država članica ili, ako takva pravila ne postoje, kako je to definirano u skladu s uobičajenom administrativnom praksom dotične države članice, pod uvjetom da je opseg javnih zadaća transparentan i podložan preispitivanju;

(b) dokumente u posjedu javnih poduzeća:

i. izrađene izvan opsega pružanja usluga od općeg interesa, kako je to definirano zakonom ili drugim obvezujućim propisima države članice;

ii. ***koji se odnose na djelatnosti izravno izložene tržišnom natjecanju i koji stoga, u skladu s člankom 34. Direktive 2014/25/EU, ne podliježu pravilima o javnoj nabavi;***

(c) dokumente ***na kojima treće osobe imaju prava intelektualnog vlasništva;***

- (d)** *dokumente poput osjetljivih podataka*, kojima pristup nije dopušten na temelju režimâ pristupa u državi članici, među ostalim zbog:
- i. zaštite nacionalne sigurnosti (to jest, državne sigurnosti), obrane ili javne sigurnosti,
 - ii. statističke povjerljivosti,
 - iii. komercijalne povjerljivosti (uključujući poslovne ili profesionalne tajne ili tajne trgovačkog društva);
- (e)** *dokumente kojima pristup nije dopušten ili kojima je pristup ograničen zbog zaštite osjetljivih informacija o zaštiti kritične infrastrukture kako su definirane u članku 2. točki (d) Direktive 2008/114/EZ;*
- (f)** dokumente kojima je pristup ograničen na temelju režimâ pristupa u državama članicama, uključujući slučajeve u kojima građani ili pravni subjekti moraju dokazati poseban interes kako bi dobili pristup dokumentima;
- (g)** logotipove, grbove i oznake;

- (h) dokumente kojima pristup nije dopušten ili kojima je pristup ograničen na temelju režimâ pristupa zbog zaštite osobnih podataka, i dijelove dokumenata kojima se može pristupiti na temelju tih režima koji sadržavaju osobne podatke čija je ponovna uporaba utvrđena zakonom kao neusklađena s pravom o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka ***ili kao takva da potkopava zaštitu privatnosti i integritet pojedinca, posebice u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom o zaštiti osobnih podataka;***
- (i) dokumente u posjedu javne radiotelevizije i njezinih društava kćeri te drugih tijela ili njihovih društava kćeri koji obavljaju djelatnost javne radiodifuzije;
- (j) dokumente u posjedu kulturnih ustanova, osim knjižnica, među ostalim sveučilišnih knjižnica, muzeja i arhiva;

- (k) dokumente u posjedu obrazovnih ustanova sekundarne razine i niže i, u slučaju svih ostalih obrazovnih ustanova, dokumente koji nisu navedeni u stavku 1. točki (c);
- (l) dokumente koji nisu navedeni u stavku 1. točki (c), a koji su u posjedu istraživačkih organizacija i organizacija koje financiraju istraživanja, uključujući organizacije osnovane radi prijenosa rezultata istraživanja.

3. Ova se Direktiva temelji na **Unijinim** i **nacionalnim** režimima pristupa te se njome ti režimi ne dovode u pitanje.

4. ***Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje Unijino i nacionalno pravo o zaštiti osobnih podataka, a posebno Uredba (EU) 2016/679 i Direktiva 2002/58/EZ, ni odgovarajuće odredbe nacionalnog prava.***

5. Obveze određene ***u skladu s*** ovom Direktivom primjenjuju se samo u mjeri u kojoj su usklađene s odredbama međunarodnih sporazuma o zaštiti prava intelektualnog vlasništva, a posebno Bernske konvencije, Sporazuma o TRIPS-u ***i Ugovora o autorskom pravu WIPO-a***.
6. Pravo stvaratelja baze podataka predviđeno u članku 7. stavku 1. Direktive 96/9/EZ ne ostvaruju tijela javnog sektora kako bi se spriječila ponovna uporaba dokumenata ***ili kako bi se ograničila ponovna uporaba izvan ograničenja utvrđenih*** ovom Direktivom.
7. Ovom se Direktivom uređuje ponovna uporaba postojećih dokumenata u posjedu tijela javnog sektora ***i javnih poduzeća*** država članica, među ostalim dokumenata na koje se primjenjuje Direktiva 2007/2/EZ.

Članak 2. Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „tijelo javnog sektora” znači državna, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruge koje je osnovalo jedno ili nekoliko takvih tijela ili jedno ili nekoliko takvih javnopravnih tijela;
2. „javnopravna tijela” znači tijela koja posjeduju sve od sljedećih značajki:
 - (a) uspostavljena su posebno u svrhu zadovoljavanja potreba od općeg interesa, koje nisu industrijske ili komercijalne naravi;
 - (b) imaju pravnu osobnost; i
 - (c) većim dijelom financiraju ih državna, regionalna ili lokalna tijela ili druga javnopravna tijela ili u pogledu upravljanja podliježu nadzoru tih tijela ili imaju upravni, upravljački ili nadzorni odbor u kojem su više od polovice članova imenovala državna, regionalna ili lokalna tijela ili druga javnopravna tijela;

3. „javno poduzeće” znači svako poduzeće ***aktivno u područjima utvrđenima u članku 1. stavku 1. točki (b)*** nad kojim tijela javnog sektora mogu izvršavati, izravno ili neizravno, prevladavajući utjecaj na temelju svojeg vlasništva u njemu, svojeg financijskog sudjelovanja u njemu ili na temelju pravila kojima je ono uređeno; ***smatra se da postoji prevladavajući utjecaj tijela javnog sektora u bilo kojem od sljedećih slučajeva u kojima ta tijela izravno ili neizravno:***
- (a) drže većinu upisanog kapitala poduzeća;***
 - (b) raspolazu većinom glasova povezanih s dionicama koje je izdalo poduzeće;***
 - (c) mogu imenovati više od polovice članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela poduzeća.***
4. „sveučilište” znači bilo koje tijelo javnog sektora koje pruža visoko obrazovanje nakon srednje škole kojim se stječe akademski stupanj;
5. „standardna dozvola” znači niz unaprijed utvrđenih uvjeta za ponovnu uporabu u digitalnom obliku, po mogućnosti usklađenih sa standardiziranim javnim dozvolama dostupnima putem interneta;

6. „dokument” znači:
- (a) svaki sadržaj bez obzira na medij (papir elektronički oblik ili kao zvučni, vizualni ili audiovizualni zapis); ili
 - (b) svaki dio takvog sadržaja;
7. **„anonimizacija” znači proces izmjene dokumenata u anonimne dokumente koji se ne odnose na fizičku osobu čiji je identitet utvrđen ili čiji se identitet može utvrditi ili proces kojim se osobni podatci čine anonimnima na način da se ne može utvrditi identitet ispitanika ili se više ne može utvrditi identitet ispitanika.**
8. „dinamički podatci” znači dokumenti u **digitalnom** obliku koji se ažuriraju često ili u stvarnom vremenu, **posebno zbog njihove volatilnosti ili brzog zastarijevanja; podatci koje su proizveli senzori obično se smatraju dinamičkim podacima;**
9. „istraživački podatci” znači dokumenti u digitalnom obliku, osim znanstvenih publikacija, koji se prikupljaju ili izrađuju tijekom znanstveno-istraživačkih aktivnosti i upotrebljavaju se kao dokazi u istraživačkim postupcima ili ih istraživačka zajednica općenito smatra potrebnima za provjeru istraživačkih nalaza i rezultata;

10. „visokovrijedni skupovi podataka” znači dokumenti čija je ponovna uporaba povezana s važnim koristima ***za društvo, okoliš i gospodarstvo***, osobito zbog njihove prikladnosti za stvaranje usluga s dodanom vrijednošću, aplikacija ***i novih, kvalitetnih te pristojnih radnih mjesta***, te zbog brojnih mogućih korisnika usluga s dodanom vrijednošću i aplikacija koje se temelje na tim skupovima podataka;
11. „ponovna uporaba” znači uporaba, od strane osoba ili pravnih subjekata, sljedećih dokumenata u posjedu:
- (a) tijela javnog sektora, za komercijalne ili nekomercijalne namjene koje nisu početna namjena u okviru javne zadaće za koju su dokumenti bili izrađeni, osim za razmjenu dokumenata među tijelima javnog sektora isključivo radi obavljanja njihovih javnih zadaća; ili
 - (b) ***javnih poduzeća, za komercijalne ili nekomercijalne namjene koje nisu početna namjena pružanja usluga od općeg interesa za koju su dokumenti bili izrađeni, osim za razmjenu dokumenata između javnih poduzeća i tijela javnog sektora isključivo radi obavljanja javnih zadaća tijela javnog sektora;***

- 12.** „osobni podatci” znači osobni podatci kako su definirani u članku **4. točki 1. Uredbe (EU) 2016/679**;
- 13.** „strojno čitljiv oblik” znači oblik datoteke strukturiran tako da ga softverska aplikacija može lako identificirati, prepoznati i iz njega izdvojiti posebne podatke, uključujući pojedinačne činjenične navode i njihovu unutarnju strukturu;
- 14.** „otvoreni oblik” znači oblik datoteke koji je neovisan o korištenoj platformi i stavljen na raspolaganje javnosti bez ograničenja koja bi priječila ponovnu uporabu dokumenata;
- 15.** „formalni otvoreni standard” znači standard koji je utvrđen u pisanom obliku s detaljnim specifikacijama preduvjeta za osiguravanje interoperabilnosti softvera;
- 16.** „razumni povrat ulaganja” znači postotak ukupne pristojbe, povrh iznosa potrebnog za povrat prihvatljivih troškova, koji je od fiksne kamatne stope ESB-a veći za najviše 5 postotnih bodova;
- 17.** „treća osoba” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja posjeduje podatke, a nije tijelo javnog sektora ili javno poduzeće.

Članak 3.
Opće načelo

1. Podložno stavku 2. ovog članka, države članice osiguravaju da se dokumenti na koje se primjenjuje ova Direktiva u skladu s člankom 1. mogu ponovno uporabiti za komercijalne ili nekomercijalne namjene u skladu s poglavljima III. i IV.
2. Za dokumente na kojima knjižnice, među ostalim sveučilišne knjižnice, muzeji i arhivi imaju prava intelektualnog vlasništva i za dokumente u posjedu javnih poduzeća, države članice osiguravaju da se, ako je ponovna uporaba takvih dokumenata dopuštena, ti dokumenti mogu ponovno uporabiti za komercijalne ili nekomercijalne namjene u skladu s poglavljima III. i IV.

POGLAVLJE II.
ZAHTJEVI ZA PONOVNU UPORABU

Članak 4.
Obrada zahtjevâ za ponovnu uporabu

1. Tijela javnog sektora obrađuju, elektroničkim putem ako je to moguće i primjereno, zahtjeve za ponovnu uporabu i podnositelju zahtjeva stavljaju na raspolaganje dokument za ponovnu uporabu ili, ako je potrebna dozvola, izrađuju za podnositelja ponudu dozvole u razumnom roku koji je u skladu s vremenskim okvirima utvrđenima za obradu zahtjevâ za pristup dokumentima.

2. Ako nisu utvrđeni rokovi ili druga pravila kojima se uređuje pravodobno stavljanje na raspolaganje dokumenata, tijela javnog sektora obrađuju zahtjev i dostavljaju podnositelju zahtjeva dokumente za ponovnu uporabu ili, ako je potrebna dozvola, izrađuju za podnositelja ponudu dozvole ***što je prije moguće, a u svakom slučaju*** u roku od 20 radnih dana od primitka zahtjeva. Taj se rok može produljiti za daljnjih 20 radnih dana za opsežne ili složene zahtjeve. U takvim slučajevima, podnositelja zahtjeva obavješćuje se, ***što je prije moguće, a u svakom slučaju*** u roku od tri tjedna od početnog zahtjeva, da je potrebno više vremena za obradu zahtjeva ***i o razlozima za takvu odluku.***
3. U slučaju negativne odluke tijela javnog sektora priopćuju podnositelju zahtjeva razloge odbijanja na temelju relevantnih odredaba režima pristupa u toj državi članici ili odredaba kojima se prenosi ova Direktiva, a posebno članka 1. stavka 2. točaka od (a) do (h) ili članka 3. Ako se negativna odluka temelji na članku 1. stavku 2. točki (c), tijelo javnog sektora uključuje upućivanje na fizičku ili pravnu osobu, ako je poznata, koja je nositelj prava ili, kao druga mogućnost, na izdavatelja dozvole od kojeg je tijelo javnog sektora dobilo odgovarajući materijal. Knjižnice, među ostalim sveučilišne knjižnice, muzeji i arhivi nisu dužni uključiti takvo upućivanje.

4. Svaka odluka o ponovnoj uporabi mora sadržavati uputu o pravnim sredstvima za slučaj da podnositelj zahtjeva želi osporavati odluku. Pravna sredstva uključuju mogućnost preispitivanja koje provodi nepristrano tijelo za preispitivanje s odgovarajućim stručnim znanjem, kao što je nacionalno tijelo za tržišno natjecanje, *relevantno* tijelo za pristup dokumentima, *nadzorno tijelo uspostavljeno u skladu s Uredbom (EU) 2016/679* ili nacionalno pravosudno tijelo čije su odluke obvezujuće za dotično tijelo javnog sektora.
5. *Za potrebe ovog članka države članice utvrđuju praktične dogovore radi olakšavanja djelotvorne ponovne uporabe dokumenata. Ti dogovori mogu posebno uključivati sredstva za pružanje odgovarajućih informacija o pravima predviđenima u ovoj Direktivi te pružanje odgovarajuće pomoći i smjernica.*
6. Sljedeći subjekti nisu dužni postupati u skladu s ovim člankom:
- (a) javna poduzeća;
 - (b) obrazovne ustanove, istraživačke organizacije i organizacije koje financiraju istraživanja.

POGLAVLJE III.
UVJETI ZA PONOVNU UPORABU

Članak 5.

Dostupni oblici

1. Ne dovodeći u pitanje poglavlje V., tijela javnog sektora i javna poduzeća stavljaju na raspolaganje svoje dokumente u bilo kojem postojećem obliku ili jeziku i, ako je to moguće i primjereno *elektroničkim putem*, u *oblicima koji su* otvoreni, strojno čitljivi, *pristupačni, pronalazivi i ponovno uporabljivi*, zajedno s njihovim metapodacima. I oblik i metapodatci moraju, ako je to moguće, biti u skladu su s formalnim otvorenim standardima.
2. ***Države članice potiču tijela javnog sektora i javna poduzeća da proizvode i stavljaju na raspolaganje dokumente obuhvaćene područjem primjene ove Direktive u skladu s načelom „integrirane i zadane otvorenosti”.***
3. Stavak 1. ne podrazumijeva obvezu tijela javnog sektora da radi ispunjavanja zahtjeva iz tog stavka stvore ili prilagode dokumente ili stave na raspolaganje izvatke ako bi to uključivalo nerazmjern napor koji nadilazi jednostavnu radnju.

4. Tijela javnog sektora nisu dužna nastaviti s izradom i pohranom određene vrste dokumenata s ciljem ponovne uporabe takvih dokumenata od strane organizacija privatnog ili javnog sektora.
5. Tijela javnog sektora dinamičke podatke stavljaju na raspolaganje za ponovnu uporabu odmah nakon prikupljanja putem odgovarajućih API-ja ***i, prema potrebi, u obliku masovnog preuzimanja.***
6. Ako bi stavljanje na raspolaganje za ponovnu uporabu dinamičkih podataka odmah nakon prikupljanja, kako je navedeno u stavku 5., premašivalo financijske i tehničke kapacitete tijela javnog sektora, te bi time ***iziskivalo nerazmjern napor***, navedeni dinamički podatci stavljaju se na raspolaganje ***za ponovnu uporabu*** u roku ***ili s privremenim tehničkim ograničenjima*** kojima se nepotrebno ne narušava iskorištavanje njihova gospodarskog ***i društvenog*** potencijala.

7. *Stavci od 1. do 6. primjenjuju se na postojeće dokumente javnih poduzeća koji su dostupni za ponovnu uporabu.*
8. *Visokovrijedni skupovi podataka, kako su navedeni u skladu s člankom 14. stavkom 1., stavljaju se na raspolaganje za ponovnu uporabu u strojno čitljivom obliku, putem odgovarajućih API-ja i, prema potrebi, u obliku masovnog preuzimanja.*

Članak 6.

Načela kojima se uređuje naplata pristojbi

1. *Ponovna* je uporaba dokumenata besplatna.

Međutim, može se dopustiti nadoknada graničnih troškova nastalih zbog reprodukcije, davanja na uporabu i širenja *dokumenata, kao i zbog* anonimizacije osobnih podataka i mjera poduzetih za zaštitu poslovno povjerljivih informacija.
2. Iznimno, stavak 1. ne primjenjuje se na sljedeće:
 - (a) tijela javnog sektora od kojih se zahtijeva da ostvare prihod kako bi pokrili znatan dio troškova povezanih s obavljanjem svojih javnih zadaća;

(b) knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeje i arhive;

(c) javna poduzeća.

3. ***Države članice objavljuju na internetu popis tijela javnog sektora iz stavka 2. točke (a).***

4. U slučajevima iz stavka 2. točaka (a) i (c), ukupne pristojbe izračunavaju se u skladu s objektivnim, transparentnim i provjerljivim kriterijima. Te kriterije utvrđuju države članice.

Ukupan prihod od isporuke dokumenata i dopuštanja njihove ponovne uporabe tijekom odgovarajućeg obračunskog razdoblja ne smije prelaziti troškove ***njihova*** prikupljanja, izrade, reprodukcije, širenja ***i pohrane podataka, zajedno s razumnim povratom ulaganja,*** i, ako je to primjenjivo, anonimizacije osobnih podataka i mjera poduzetih za zaštitu poslovno povjerljivih informacija.

Pristojbe se izračunavaju u skladu s primjenjivim računovodstvenim načelima.

5. Kada tijela javnog sektora zaračunavaju pristojbe u skladu sa stavkom 2. točkom (b), ukupan prihod od isporuke dokumenata i dopuštanja njihove ponovne uporabe tijekom odgovarajućeg obračunskog razdoblja ne smije prelaziti troškove prikupljanja, izrade, reprodukcije, *pohrane podataka*, širenja, očuvanja i prava na otpis i, ako je to primjenjivo, anonimizacije osobnih podataka i mjera poduzetih za zaštitu poslovno povjerljivih informacija, zajedno s razumnim povratom ulaganja.

Pristojbe se izračunavaju u skladu s računovodstvenim načelima koja se primjenjuju na dotična tijela javnog sektora.

6. Za korisnika je besplatna ponovna uporaba sljedećeg:
- (a) podložno članku 14. stavcima 3., 4. i 5., visokovrijednih skupova podataka kako su navedeni u skladu sa stavkom 1. tog članka;
 - (b) istraživačkih podataka iz članka 1. stavka 1. točke (c)

Članak 7.

Transparentnost

1. U slučaju standardnih pristojbi za ponovnu uporabu dokumenata, svi primjenjivi uvjeti i stvarni iznos tih pristojbi, uključujući osnovu za izračun takvih pristojbi, prethodno se utvrđuju i objavljuju, elektroničkim putem ako je to moguće i primjereno.
2. U slučaju pristojbi za ponovnu uporabu dokumenata, koje nisu one iz stavka 1., čimbenici koji su uzeti u obzir u izračunu tih pristojbi moraju se navesti unaprijed. Vlasnik dokumenata na zahtjev navodi i način na koji su te pristojbe bile izračunane u vezi s određenim zahtjevom za ponovnu uporabu.
3. Tijela javnog sektora osiguravaju da se podnositelji zahtjeva za ponovnu uporabu dokumenata informiraju o dostupnim pravnim sredstvima u vezi s odlukama ili praksama koje na njih utječu.

Članka 8.

Standardne dozvole

1. *Ponovna uporaba dokumenata ne podliježe uvjetima, osim ako su takvi uvjeti objektivni, razmjerni, nediskriminirajući i opravdani razlozima povezanim s ciljem od javnog interesa.*

Ako ponovna uporaba podliježe uvjetima, tim se uvjetima ne smiju nepotrebno ograničavati mogućnosti ponovne uporabe i ne smiju se uporabiti radi ograničenja tržišnog natjecanja.

2. Države članice u kojima se upotrebljavaju dozvole osiguravaju da standardne dozvole za ponovnu uporabu dokumenata javnog sektora, koje se mogu prilagoditi posebnim zahtjevima za dozvole, budu dostupne u digitalnom obliku i da se mogu elektronički obrađivati. Države članice potiču uporabu takvih standardnih dozvola.

Članka 9.

Praktični dogovori

1. Države članice osiguravaju praktične dogovore kojima se olakšava traženje dokumenata dostupnih za ponovnu uporabu kao što su popisi izvora glavnih dokumenata s odgovarajućim metapodacima, dostupni na internetu ako je to moguće i primjereno, i u strojno čitljivom obliku, te portali koji su povezani s popisima izvora. Ako je to moguće, države članice olakšavaju međujezično traženje dokumenata, ***posebno omogućavanjem grupiranja metapodataka na razini Unije.***

Države članice potiču i tijela javnog sektora da osiguraju praktične dogovore kojima se olakšava očuvanje dokumenata dostupnih za ponovnu uporabu.

2. ***Države članice u suradnji s Komisijom nastavljaju ulagati napore kako bi se pojednostavnio pristup skupovima podataka, posebno osiguravanjem jedinstvene točke pristupa i postupnim stavljanjem na raspolaganje prikladnih skupova podataka koje posjeduju tijela javnog sektora u pogledu dokumenata na koje se primjenjuje ova Direktiva, kao i podataka koje posjeduju institucije Unije, u oblicima koji su pristupačni, lako pronalazivi i ponovo uporabljivi elektroničkim putem.***

Članak 10.

Istraživački podatci

1. Države članice podupiru dostupnost istraživačkih podataka donošenjem nacionalnih politika i odgovarajućih mjera čiji je cilj omogućavanje otvorenog stavljanja na raspolaganje istraživačkih podataka financiranih javnim sredstvima („politike otvorenog pristupa”), ***u skladu s načelom zadane otvorenosti i načelima FAIR. U tom se kontekstu u obzir uzimaju pitanja koja se odnose na prava intelektualnog vlasništva, zaštitu osobnih podataka i povjerljivost, sigurnosne i legitimne komercijalne interese, u skladu s načelom „otvoreni koliko je to moguće, zatvoreni koliko je to potrebno”.*** Te su politike otvorenog pristupa usmjerene na istraživačke organizacije i organizacije koje financiraju istraživanja.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 1. stavak 2. točku (c), istraživački podatci mogu se ponovno upotrebljavati za komercijalne ili nekomercijalne namjene u skladu s poglavljima III. i IV. ako su financirani javnim sredstvima i ***ako su ih istraživači, istraživačke organizacije ili organizacije koje financiraju istraživanja već učinili javno dostupnima*** putem institucijskog ili tematskog repozitorija. U tom se kontekstu u obzir uzimaju legitimni komercijalni interesi, ***aktivnosti prijenosa znanja*** i postojeća prava intelektualnog vlasništva.

POGLAVLJE IV.
NEDISKRIMINACIJA I POŠTENA TRGOVINA

Članak 11.
Nediskriminacija

1. Svi primjenjivi uvjeti za ponovnu uporabu dokumenata moraju biti nediskriminirajući za usporedive kategorije ponovne uporabe, uključujući prekograničnu ponovnu uporabu.
2. Ako tijelo javnog sektora ponovno upotrebljava dokumente kao ulazne podatke za svoje komercijalne djelatnosti koje su izvan opsega njegovih javnih zadaća, na isporuku dokumenata za te djelatnosti primjenjuju se iste pristojbe i ostali uvjeti koji se primjenjuju na druge korisnike.

Članka 12.
Isključivi dogovori

1. Ponovna uporaba dokumenata otvorena je za sve potencijalne sudionike na tržištu, čak i kada jedan ili više sudionika na tržištu već upotrebljava proizvode s dodanom vrijednošću na temelju tih dokumenata. Ugovorima ili drugim dogovorima između tijela javnog sektora ili javnih poduzeća koja posjeduju te dokumente i trećih osoba ne smiju se dodjeljivati isključiva prava.

2. Međutim, ako je isključivo pravo potrebno radi pružanja usluge od javnog interesa, valjanost razloga za dodjeljivanje takvog isključivog prava podliježe redovitom preispitivanju i u svakom se slučaju preispituje svake tri godine. Isključivi dogovori sklopljeni ... [datum stupanja na snagu ove Direktive] ili nakon tog datuma objavljuju se **na internetu** barem dva mjeseca prije nego što počnu proizvoditi učinke. Konačni uvjeti takvih dogovora moraju biti transparentni i moraju se objaviti **na internetu**.

Ovaj stavak ne primjenjuje se na digitalizaciju kulturnih izvora.

3. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., ako se isključivo pravo odnosi na digitalizaciju kulturnih izvora, razdoblje isključivosti općenito se smije biti dulje od 10 godina. Ako je to razdoblje dulje od 10 godina, njegovo trajanje podliježe preispitivanju u jedanaestoj godini i, ako je to primjenjivo, svakih sedam godina nakon toga.

Dogovori kojima se dodjeljuju isključiva prava iz prvog podstavka moraju biti transparentni i moraju se objaviti.

U slučaju isključivog prava iz prvog podstavka, za dotično tijelo javnog sektora mora se osigurati besplatan primjerak digitaliziranih kulturnih izvora kao dio tih dogovora. Taj primjerak dostupan je za ponovnu uporabu nakon isteka razdoblja isključivosti.

4. Pravni ili praktični dogovori kojima se izričito ne dodjeljuje isključivo pravo, ali kojima je cilj ili za koje se može razumno očekivati da će dovesti do toga da se subjektima koji nisu treća osoba koja sudjeluje u dogovoru ograniči dostupnost dokumenata za ponovnu uporabu, moraju se objaviti ***na internetu*** barem dva mjeseca prije nego što počnu proizvoditi učinke. ***Učinci takvih pravnih ili praktičnih dogovora o dostupnosti podataka za ponovnu uporabu podliježu redovitim preispitivanjima i u svakom se slučaju preispituje svake tri godine.*** Konačni uvjeti takvih dogovora moraju biti transparentni i moraju se objaviti ***na internetu***.
5. Isključivi dogovori koji su već postojali 17. srpnja 2013., koji se ne mogu smatrati iznimkama utvrđenima u stavcima 2. i 3. ***i koje su sklopila tijela javnog sektora*** prestaju istekom ugovora ili, u svakom slučaju, najkasnije 18. srpnja 2043.

Isključivi dogovori koji postoje ... [datum stupanja na snagu ove Direktive], koji se ne mogu smatrati iznimkama utvrđenima u stavcima 2. i 3. i koje su sklopila javna poduzeća prestaju istekom ugovora ili, u svakom slučaju, najkasnije ... [30 godina nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

POGLAVLJE V.
VISOKOVRIJEDNI SKUPOVI PODATAKA

Članak 13.

Tematske kategorije visokovrijednih skupova podataka

1. *Kako bi se uspostavili uvjeti kojima se podupire ponovna uporaba visokovrijednih skupova podataka, u Prilogu I. naveden je popis tematskih kategorija takvih skupova podataka.*
2. *Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 15. radi izmjene Priloga I. dodavanjem novih tematskih kategorija visokovrijednih skupova podataka s ciljem odražavanja tehnoloških i tržišnih kretanja.*

Članak 14.

Posebni visokovrijedni skupovi podataka i dogovori za objavljivanje i ponovnu uporabu

1. *Komisija donosi provedbene akte o utvrđivanju popisa posebnih visokovrijednih skupova podataka koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I. i koji su u posjedu tijela javnog sektora i javnih poduzeća među dokumentima na koje se primjenjuje ova Direktiva.*

Takvi visokovrijedni skupovi podataka su:

- (a) podložno stavcima 3., 4. i 5., besplatno dostupni;
- (b) u strojno čitljivom obliku;
- (c) *dostupni* putem API-ja; *i*
- (d) *prema potrebi, osigurani u obliku masovnog preuzimanja.*

U tim provedbenim aktima mogu se navesti dogovori za objavljivanja i ponovnu uporabu visokovrijednih skupova podataka. Takvi dogovori moraju biti usklađeni s otvorenim standardnim dozvolama.

■

Dogovori mogu obuhvaćati uvjete primjenjive na ponovnu uporabu, oblike podataka i metapodataka te tehničke dogovore za širenje. Ulaganja država članica u pristupe otvorenih podataka, kao što su ulaganja u razvoj i uvođenje određenih standarda, uzimaju se u obzir i uravnotežuju u odnosu na moguće koristi od uključivanja na popis.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

2. *Utvrđivanje posebnih visokovrijednih skupova podataka na temelju stavka 1. temelji se na procjeni njihova potencijala za:*

- (a) stvaranje *važnih* društveno-gospodarskih koristi ili *koristi za okoliš te inovativnih usluga;*
- (b) *stvaranje koristi za veliki* broj korisnika, *posebno MSP-ova;*
- (c) pružanje pomoći u ostvarivanju prihoda; te
- (d) kombiniranje s drugim skupovima podataka.

I

U svrhu utvrđivanje takvih posebnih visokovrijednih skupova podataka Komisija provodi odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, provodi procjenu učinka i osigurava komplementarnost s postojećim pravnim aktima, kao što je Direktiva 2010/40/EU, s obzirom na ponovnu uporabu dokumenata. Navedena procjena učinka uključuje analizu troškova i koristi i analizu toga bi li besplatno stavljanje na raspolaganje visokovrijednih skupova podataka od strane tijela javnog sektora od kojih se traži da ostvaraju prihod kako bi pokrili znatan dio svojih troškova povezanih s obavljanjem svojih javnih zadaća dovelo do znatnog učinka na proračun takvih tijela.

Kada je riječ o visokovrijednim skupovima podataka u posjedu javnih poduzeća, u procjeni učinka posebno se u obzir uzima uloga javnih poduzeća u konkurentnom gospodarskom okruženju.

3. *Iznimno se provedbenim aktima iz stavka 1. utvrđuje se da se besplatna dostupnost visokovrijednih podataka ne primjenjuje na specifične visokovrijedne skupove podataka koje posjeduju javna poduzeća ako bi to dovelo do narušavanja tržišnog natjecanja na relevantnim tržištima.*

4. *Zahtjev da se visokovrijedni skupovi podataka moraju stavljati na raspolaganje besplatno na temelju stavka 1. drugog podstavka točke (a) ne primjenjuje se na knjižnice, uključujući sveučilišne knjižnice, muzeje i arhive.*
5. *Ako bi besplatno stavljanje na raspolaganje visokovrijednih skupova podataka od strane tijela javnog sektora od kojih se traži da ostvaruju prihod kako bi pokrili znatan dio svojih troškova povezanih s obavljanjem svojih javnih zadaća dovela do znatnog učinka na proračun uključenih tijela, države članice mogu izuzeti ta tijela od zahtjeva da stavljanje na raspolaganje tih visokovrijednih skupova podataka bude besplatno tijekom razdoblja od najviše dvije godine od stupanja na snagu relevantnog provedbenog akta koji je donesen u skladu sa stavkom 1.*

POGLAVLJE VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 13. stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od ... [datuma stupanja na snagu ove Direktive]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 13. stavka 2. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave navedene odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 13. stavka 2. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od **tri** mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za **tri** mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 16.

Postupak odbora

1. ***Komisiji pomaže odbor za otvorene podatke i ponovnu uporabu informacija javnog sektora. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.***
2. ***Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.***

Članak 17.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom ***Direktivom do ... [dvije godine nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive]***. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktivu stavljenju izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 18.

Evaluacija koju provodi Komisija

1. Najranije ... [*šest godina nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive*], Komisija provodi evaluaciju ove Direktive te Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o glavnim nalazima te evaluacije.

Države članice Komisiji dostavljaju sve potrebne informacije za izradu tog izvješća.

2. Evaluacija se posebno odnosi na područje primjene i **društveno-gospodarski** učinak ove Direktive, uključujući:

- (a) opseg povećanja ponovne uporabe dokumenata javnog sektora na koje se ova Direktiva primjenjuje, **posebno od strane MSP-ova;**
- (b) **učinak visokovrijednih skupova podataka;**
- (c) učinke načela primijenjenih na naplatu pristojbi i ponovnu uporabu službenih tekstova zakonodavne i administrativne prirode;
- (d) ponovnu uporabu dokumenata u posjedu subjekata koji nisu tijela javnog sektora;
- (e) **dostupnost i uporabu API-ja;**
- (f) interakciju između pravila o zaštiti podataka i mogućnosti ponovne uporabe;
- (g) daljnje mogućnosti poboljšanja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta **te podupiranja** razvoja **gospodarstva i tržišta rada.**

Članak 19.
Stavljanje izvan snage

Direktiva 2003/98/EZ, kako je izmijenjena direktivom navedenom u Prilogu II. dijelu A, stavlja se izvan snage s učinkom od ... [*dvije godine nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive*], ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo i datumâ početka primjene direktiva, koji su navedeni u Prilogu II. dijelu B.

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.

Članak 20.
Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 21.
Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik

Predsjednik

PRILOG I.

Popis tematskih kategorija visokovrijednih skupova podataka kako je naveden u članku 13. stavku 1.

- 1. Geoprostorni podatci*
- 2. Promatranje Zemlje i okoliš*
- 3. Meteorološki podatci*
- 4. Statistički podatci*
- 5. Trgovačka društva i vlasništvo nad trgovačkim društvima*
- 6. Mobilnost*

PRILOG II.

Dio A

Direktiva stavljena izvan snage
i njezina izmjena
(iz članka 19.)

Direktiva 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 345, 31.12. 2003., str. 90.)	
Direktiva 2013/37/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 175, 27.6. 2013., str. 1.)	

Dio B

Rokovi za prenošenje u nacionalno pravo i datumi početka primjene
(iz članka 19.)

Direktiva	Rok za prenošenje	Datum početka primjene
2003/98/EZ	1. srpnja 2005.	1. srpnja 2005.
2013/37/EU	18. srpnja 2015.	18. srpnja 2015.

PRILOG III.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 2003/98/EZ	Ova Direktiva
Članak 1. stavak 1.	Članak 1. stavak 1., uvodni tekst
	Članak 1. stavak 1. točka (a)
–	Članak 1. stavak 1. točka (b)
–	Članak 1. stavak 1. točka (c)
Članak 1. stavak 2., uvodni tekst	Članak 1. stavak 2., uvodni tekst
Članak 1. stavak 2. točka (a)	Članak 1. stavak 2. točka (a)
–	Članak 1. stavak 2. točka (b)
Članak 1. stavak 2. točka (b)	Članak 1. stavak 2. točka (c)
Članak 1. stavak 2. točka (c)	Članak 1. stavak 2. točka (d)
–	Članak 1. stavak 2. točka (e)
Članak 1. stavak 2. točka (ca)	Članak 1. stavak 2. točka (f)
Članak 1. stavak 2. točka (cb)	Članak 1. stavak 2. točka (g)
Članak 1. stavak 2. točka (cc)	Članak 1. stavak 2. točka (h)
Članak 1. stavak 2. točka (d)	Članak 1. stavak 2. točka (i)
Članak 1. stavak 2. točka (e)	Članak 1. stavak 2. točka (l)
Članak 1. stavak 2. točka (f)	Članak 1. stavak 2. točka (j)

–	Članak 1. stavak 2. točka (k)
Članak 1. stavak 3.	Članak 1. stavak 3.
Članak 1. stavak 4.	Članak 1. stavak 4.
Članak 1. stavak 5.	Članak 1. stavak 5.
–	Članak 1. stavak 6.
–	Članak 1. stavak 7.
Članak 2., uvodni tekst	Članak 2., uvodni tekst
Članak 2. stavak 1.	Članak 2. stavak 1.
Članak 2. stavak 2.	Članak 2. stavak 2.
–	Članak 2. stavak 3.
	Članak 2. stavak 5.
Članak 2. stavak 3.	Članak 2. stavak 6.
–	Članak 2. stavak 7.
–	Članak 2. stavak 8.
–	Članak 2. stavak 9.
	Članak 2. stavak 10.
Članak 2. stavak 4.	Članak 2. stavak 11.
Članak 2. stavak 5.	Članak 2. stavak 12.
Članak 2. stavak 6.	Članak 2. stavak 13.
Članak 2. stavak 7.	Članak 2. stavak 14.
Članak 2. stavak 8.	Članak 2. stavak 15.

Članak 2. stavak 9.

—

—

Članak 3.

Članak 4. stavak 1.

Članak 4. stavak 2.

Članak 4. stavak 3.

Članak 4. stavak 4.

Članak 4. stavak 5.

—

Članak 5. stavak 1.

Članak 5. stavak 2.

Članak 5. stavak 3.

—

—

Članak 2. stavak 4.

Članak 2. stavak 16.

Članak 2. stavak 17.

Članak 3.

Članak 4. stavak 1.

Članak 4. stavak 2.

Članak 4. stavak 3.

Članak 4. stavak 4.

Članak 4. stavak 5.

Članak 4. stavak 6., uvodni tekst

Članak 4. stavak 6. točka (b)

Članak 4. stavak 6. točka (a)

Članak 5. stavak 1.

Članak 5. stavak 2.

Članak 5. stavak 3.

Članak 5. stavak 4.

Članak 5. stavak 5.

Članak 5. stavak 6.

Članak 5. stavak 7.

Članak 5. stavak 8.

	Članak 6. stavak 1. prvi podstavak
Članak 6. stavak 1.	Članak 6. stavak 1. drugi podstavak
Članak 6. stavak 2., uvodni tekst	Članak 6. stavak 2., uvodni tekst
Članak 6. stavak 2. točka (a)	Članak 6. stavak 2. točka (a)
Članak 6. stavak 2. točka (b)	—
Članak 6. stavak 2. točka (c)	Članak 6. stavak 2. točka (b)
—	Članak 6. stavak 2. točka (c)
	Članak 6. stavak 3.
Članak 6. stavak 3.	Članak 6. stavak 4.
Članak 6. stavak 4.	Članak 6. stavak 5.
—	Članak 6. stavak 6.
Članak 7. stavak 1.	Članak 7. stavak 1.
Članak 7. stavak 2.	Članak 7. stavak 2.
Članak 7. stavak 3.	—
Članak 7. stavak 4.	Članak 7. stavak 3.
Članak 8.	Članak 8.
Članak 9.	Članak 9. stavak 1.
	Članak 9. stavak 2.
—	Članak 10. stavak 1.
—	Članak 10. stavak 2.
Članak 10.	Članak 11.

Članak 11. stavak 1.

Članak 11. stavak 2.

Članak 11. stavak 2.a

—

Članak 11. stavak 3.

Članak 11. stavak 4.

—

—

—

—

Članak 12.

—

Članak 13. stavak 1.

Članak 13. stavak 2.

Članak 13. stavak 3.

—

Članak 12. stavak 1.

Članak 12. stavak 2.

Članak 12. stavak 3.

Članak 12. stavak 4.

—

Članak 12. stavak 5.

Članak 13.

Članak 14.

Članak 15.

Članak 16.

Članak 17. stavak 1.

Članak 17. stavak 2.

Članak 18. stavak 1.

—

Članak 18. stavak 2. uvodni tekst

Članak 18. stavak 2. točka (a)

Članak 18. stavak 2. točka (c)

Članak 18. stavak 2. točka (f)

Članak 18. stavak 2. točka (g)

Članak 18. stavak 2. točka (b)

–	Članak 18. stavak 2. točka (d)
–	Članak 18. stavak 2. točka (e)
–	Članak 19.
Članak 14.	Članak 20.
Članak 15.	Članak 21.
–	Prilog I.
–	Prilog II.
	Prilog III.